
BRANDON WEBB
JOHN DAVID MANN
RUDÝ KRUH
MŮJ ŽIVOT MEZI ODSTŘELOVAČI SEAL

Rudý kruh

Můj život mezi odstřelovači SEAL

Rudý kruh

Můj život mezi odstřelovači SEAL

Brandon Webb
John David Mann

CPress
Brno
2016

Rudý kruh

Můj život mezi odstřelovači SEAL

Brandon Webb, John David Mann

Překlad: Vladislav Valda
Jazyková korektura: Kateřina Hošková
Odborná korektura: Ondřej Dubský
Obálka: Tomáš Krejčiřík
Odpovědný redaktor: Tomáš Krejčiřík
Technický redaktor: Radek Střecha
Tisk: EUROPRINT a.s.

Authorized translation from the English language edition THE RED CIRCLE
Copyright ©2012 by Brandon Webb
Foreword copyright © 2012 by Marcus Luttrell
Translation © Vlastislav Valda, 2016

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN 978-80-264-0999-1

Cena uvedená výrobcem představuje
nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2016 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 23 665.
© Albatros Media a. s., 2016. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

Obsah

Autorská poznámka 9
Předmluva 11
Úvod 14

1. Přechodový rituál 21
2. Základní výcvik 50
3. Překážková dráha 78
4. Nemesis 98
5. Práce začíná 137
6. Střelba s chladnou hlavní 177
7. Když se všechno mění 216
8. Do války s terorem 236
9. V jeskyních 262
10. Koalice 301
11. Má nejskvělejší hodina 334

Závěr 376
Poděkování 387

Mým třem dětem

AUTORSKÁ POZNÁMKA

VŠECHNY UDÁLOSTI ZACHYCENÉ V TÉTO KNIZE SE SKUtečně odehrály a vylíčil jsem je tak přesně, jak mi paměť dovolila, některé podrobnosti však byly pozměněny. S výjimkou historických postav (např. admirála Boba Harwarda, prezidenta George W. Bushe, Hamída Karzáího), blízkých přátel a padlých kamarádů jsem změnil většinu jmen. V některých případech jsem uvedl pouze křestní jméno přátel, kteří jsou dosud v činné službě. Některá data, lokalizace a podrobnosti jistých operací byly upraveny a občas jsem se musel snažit vyhnout odhalení metod a dalších citlivých informací, vztahujících se k operacím.

Předmluva

S BRANDONEM WEBBEM JSEM SE POPRVÉ SETKAL, KDYŽ jsem byl frekventantem zvláštního námořního odstřelovačského kurzu.*

Odstřelovačská škola byla jednou z nejtvrdších zkoušek, jakou jsem kdy prošel, v některých ohledech ještě obtížnější než proslulá muka známá jako BUD/S čili Basic Underwater Demolition/SEAL**, výcvik, kterým prochází každý příslušník SEAL. Odstřelovačský kurz začíná sledovací fází, která spočívá v nepozorovaném pohybu a krytí, učí nás krást se skrytě po bolestných palcích a yardech*** prostorem drženým nepřítelem. Mám-li být upřímný, nebylo to pro mne vůbec snadné. Ve střelecké části jsem se cítil jako ryba ve vodě. Ve sledovací fázi ne. Jsem pořádně velký chlap a pokoušet se o to, aby šest stop vysoký Texasan vypadal jako trs kytek nebo křoví… To prostě nejde dohromady. Nevím, jak bych to zvládl, kdyby mým instruktorem nebyl Brandon.

Brandon a jeho instruktoři k nám byli neuvěřitelně tvrdí. Chtěli z nás udělat jednu z nejlepších jednotek zvláštních služeb a musím přiznat, že se jim to podařilo. Jak jsem už napsal ve své knize, Brandonovy standardy byly tak vysoké, že by i apačský zvěd zalapal po dechu. Ale nešlo jen o to, že k nám byl tvrdý. S tím se Brandon nespokojil. Po výcviku si udělal čas na to, aby zodpovídal dotazy a s frekventanty pracoval. Radil mi a udělal vše pro to, abych znal své řemeslo.

---

* Naval Special Warfare Sniper Course. Pozn. překl.

** Elementární kurz podvodních demolic. Pozn. překl.

*** Palec = 25,4 mm; yard = 0,9144 m. Pozn. překl.

Na to, že jsem odstřelovačskou školu absolvoval, jsem patřičně hrdý.

Z odstřelovačské školy jsem šel téměř přímo do Afghánistánu. Od doby, kdy jsem byl v Brandonově péči, neuplynulo příliš mnoho času a já se 29. června 2005 ocitl v nebetyčném Hindúkuši, vedlejším hřbetu Himálaje, nedaleko afghánsko-pákistánské hranice. Všichni ostatní příslušníci mého průzkumného družstva byli mrtví – včetně nejlepšího přítele mého bratra Morgana, Matta „Axe" Axelsona. Všechny zabily dvě stovky tálibánských bojovníků, kteří se nyní ze všech sil snažili zabít i mě. Kdyby nebylo Brandonovy trpělivosti, starostlivosti a znalostí, s nimiž se mi nedlouho předtím v odstřelovačském kurzu věnoval, mohu vám zaručit toto: Tyhle texaské kosti by ležely vybělené na svahu té afghánské hory.

Můj příběh, příběh operace *Redwing** a statečných mužů, kteří položili život v bitvě o Murphyho hřeben, je zaznamenán na stránkách knihy *Operace Redwing*. Brandonův příběh najdete na stranách knihy, kterou právě držíte v rukách. A už bylo načase. Jeho výcvik mi zachránil život nejen tehdy, ale i o několik let později, ve velmi odlišném prostředí, během urputných bojů o každý dům v horkých, dusných iráckých ulicích.

A vím, že nejsem jediný. Existuje mnoho lidí, lidí, jejichž jména nikdy neuslyšíte, jsou dnes naživu díky úsilí, schopnostem a obětavosti Brandona a dalších jemu podobných mužů. Kniha, kterou právě začínáte číst, nevypráví pouze o výcviku odstřelovačů Navy SEAL, ale i o osudech člověka, který pomohl nasměrovat životní běh *stovkám* elitních bojovníků zvláštních služeb.

Bylo mi ctí, že jsem na bojišti mohl sloužit s muži z týmu U.S. Navy SEAL a U.S. SOCOM (Special Operations Command**). Brandon a já jsme během let ztratili mnoho přátel a vědomí, že vzpomínky na tyto velké bojovníky budou žít v příbězích, o něž se s vámi dělíme, mi přináší útěchu. Doufám, že je poznáte stejně důvěrně, jako jsme je znali my,

---

* Název různých druhů ptáků, nejspíše některého z amerických vlhovcovitých. Pozn. překl.

** Velitelství zvláštních operací. Pozn. překl.

a vyprávění o jejich hrdinství budete předávat dál, aby jejich největší oběť, kterou přinesli svobodě, jíž se dnes těšíme, nikdy neupadla v zapomnění.

Brandon toho má mnoho co vyprávět a je živoucím dokladem toho, že můžete dokázat všechno, co si předsevezmete. Je mi ctí uvést jeho vzpomínky.

Never quit.

Marcus Luttrell (příslušník amerického námořnictva ve výslužbě), příslušník Navy SEAL a autor bestselleru *Operace Redwing*

ÚVOD

PŘED ROZEDNĚNÍM JSME VE ČTYŘECH – CASSIDY, Osman, Brad a já – vyrazili na hlídku na místo, kde předchozí noci *gunship** C-130 ostřeloval jakési jednotky, abychom se pokusili najít nějaká těla. Na stanovené souřadnice jsme se dostali těsně předtím, než nezřetelná šeď končící noci začala ustupovat pastelovým barvám rozbřesku. Ale ještě než jsme stačili zahájit skutečné pátrání, uslyšeli jsme hlasy, přicházející z jeskyní nevysoko nad námi. Všichni jsme okamžitě zalehli a čekali. Sledovali jsme, jak z jedné jeskyně začali vycházet nepřátelští bojovníci – nejméně dvacet a všichni ozbrojení.

Kdyby to byl film, tak bychom v té chvíli vyskočili na nohy a prostě je rozstříleli, ve skutečném životě to ale takhle nechodí. Měli nad námi nejméně pětinásobnou převahu a my neměli kulomety. Nebyl to žádný O.K. Corral**, a kdybychom se zvedli, rychle by nás složili. Současně jsme ale nemohli zůstat v úkrytu a počkat na jejich odchod – ti chlapi mířili přímo k nám. Budeme si muset vyžádat letecký úder, a to hezky rychle.

Poblíž operovala jedna B-52, Brad se s ní spojil rádiem. Mým úkolem bylo dát mu souřadnice – ale v tom byl ten zádrhel. Jedinou zárukou, že osádka B-52 shodí své rachejtle na ty druhé a ne na nás, bylo dát jí přesné souřadnice. Normálně bychom použili vysoce výkonný laserový dálkoměr napojený na GPS, který by po zaměření cíle udal nejen jeho

---

* Letoun se silnou kulometnou a kanónovou výzbrojí. Pozn. překl.

** Proslulá přestřelka mezi bratry Earpovými a Docem Hollidayem na jedné straně a pěti kovboji na straně druhé, k níž došlo v Tombstone roku 1881. Pozn. překl.

vzdálenost, ale i souřadnice, které bychom mohli předat tomu, koho bychom žádali o leteckou podporu. Tyhle bombardéry shazují svůj náklad s mimořádnou přesností, jako letečtí odstřelovači.

Ale počítali jsme pouze s jednoduchou dvanáctihodinovou akcí, a tudíž jsme s sebou neměli obvyklé vybavení. Na klasické průzkumné akci bych také zpravidla měl přinejmenším alespoň kvalitní odstřelovačskou pušku. Takto jsme ale neměli ani solidní dálkoměr.

Výcvik, výcvik. Jakožto odstřelovač SEAL jsem se učil odhadovat vzdálenost vzdušnou čarou bez obvyklých pomůcek pouze za pomoci vlastních smyslů a instinktu. Normálně bych ale také pouze vystřeloval z pušky desetigramovou kulku. V tomto případě však šlo o vystřelení tisíciliberní „kulky" ze 125 tun vážícího letounu, letícího ve výšce dvaceti tisíc stop* rychlostí blížící se rychlosti zvuku na cíl, ležící necelých pět set yardů od nás. Nesměl jsem se splést.

Odhad vzdálenosti. Tohle bylo něco jiného než v odstřelovačské škole. Dokážete si představit důvěrně známou vzdálenost, dejme tomu fotbalové hřiště. *To je jedno fotbalové hřiště, dvě fotbalová hřiště, tři fotbalová hřiště…* To ale může být riskantní, když nejste v rovném terénu. A já musel odhadnout vzdálenost na členitém, skalnatém svahu. A světlo za rozbřesku si mohlo se vzdáleností pěkně pohrát.

Nejméně dvacet mužů z al-Káidy, nebo Tálibánu či kdo to k čertu vůbec byl, se trousilo po svahu přímo k naší pozici. Zatím nás nezpozorovali, ale dělily nás od toho jen vteřiny. Jestli jsme to měli udělat, tak jsme to museli udělat *hned*.

„Brandone!" zasyčel Cassidy. „Musíš to střelit od oka!"** Dal jsem tedy Cassidymu odhadnuté souřadnice, které byly sto metrů *za* skupinou. Jestli se mám zmýlit, ať je to raději dlouhé než krátké. A jestli je můj odhad přesný,

---

* Stopa = 34,48 cm. Pozn. překl.

** V originále „Kentucky windage". Znamená to, že se při střelbě provede korektura bočního větru od oka, nikoli za pomoci optiky. Slangově střelba na hulváta od oka.

odhoz sto metrů za ně by nám měl poskytnout alespoň několik vteřin k opravě a druhému odhozu.

Hlouček nepřátel byl nyní tak blízko, že už jsme nemohli déle čekat. Byli jsme skrytí, ale ne krytí, tj. nemohli nás jen tak snadno zpozorovat, ale jakmile zjistí, kde jsme, nebude nám toto maskování skýtat žádnou ochranu před palbou. Rychle jsme se přesunuli do krytu – a v té chvíli nás zpozorovali. Zaznělo několik poplašných výkřiků a pak se ozval rachot palby z ručních zbraní.

Nic nemá na člověka tak elektrizující účinek, jako když mu nad hlavou zazní charakteristické *crack!* a *snap!* palby z poloautomatických zbraní. *Crack!* je zvuk samotného výstřelu a *snap!* se ozývá, když střela hvízdne kolem vás a překoná přitom hranici rychlosti zvuku.

Opětovali jsme palbu. Zaměřil jsem jednoho chlapa v černé pokrývce hlavy a složil ho. Rychle jsem znovu zamířil a dostal druhého, ten nosil tradiční afghánskou vlněnou čapku. Zamířil jsem na třetího – vzhlédl nahoru a uviděl na obloze stopy kondenzačních par. B-52 letěl tak vysoko, že byl pro nás neviditelný, věděl jsem ale přesně, co se tam nahoře právě v této chvíli děje. Odhazují první bombu.

Když se nacházíte tak blízko velké explozi, otřese to vaší hrudní dutinou. Je třeba mít otevřená ústa, aby vám tlaková vlna neroztrhala plíce. Brad dostal zprávu: od dopadu nás dělí vteřiny. Otevřeli jsme ústa, padli k zemi a překulili se.

Řízená bomba JDAM* je velká a mimořádně přesná bomba. Když první sada JDAM dopadla, otřásla se nám hora pod nohama a suť se rozlétla na všechny strany.

Obrátil jsem se a pohlédl zpět do svahu, abych úder vyhodnotil. Perfektní – asi sto yardů za cíl. Převalil jsem se zpět, v duchu opravil údaje a rychle zavolal nové souřadnice na Cassidyho, který je přetlumočil Bradovi, aby je předal nahoru do letadla. V takových okamžicích se vám neuvěřitelně zostří smysly a vteřiny se zdají být minutami, hodinami,

* Joint Direct Attack Munition. Pozn. překl.

nekonečnou řadou tichých snímků. Soustředil jsem se na svůj dech, dýchal jsem pomalu a rozvážně, cítil jsem, jak mi plíce dráždí chladný ranní vzduch promíšený s typickým pachem spálených výbušnin. Věděl jsem, že mé souřadnice jsou přesné a že muži, kteří nás chtějí postřílet, budou sami během pár vteřin po smrti. Na krátkou chvíli jsem pociťoval vnitřní klid. A pak to podivné ticho proťal neočekávaný zvuk: kvílení plačícího dítěte.

Sevřel se mi žaludek. Doma jsem měl pět týdnů starého chlapečka, kterého jsem dosud ani nedržel v náručí, doufejme, že tuhle válku přežiju, abych ho mohl spatřit. Někdo tam na svahu má dítě, které už nikdy neuvidí ani nevezme do náručí.

Věděl jsem, že se ti lidé sami rozhodli vzít své rodiny do téhle bohem zapomenuté pevnosti a vědomě je tak vystavili nebezpečí. Někdy, jak jsem slyšel, to dokonce dělali vědomě a své vlastní děti, své maso a krev, využívali jako živé štíty, aby nám zabránili v útoku. *Sami se rozhodli*, řekl jsem si, *ne my*. Na ten dětský pláč ale nikdy nezapomenu.

Otevřeli jsme ústa, přitiskli se k zemi a překulili se. Druhý odhoz je dostal všechny.

Následující stránky nabídnou unikátní pohled na nejobtížnější výcvik elitních odstřelovačů na světě a na to, co je třeba, aby vyprodukoval úspěšného absolventa – odstřelovače schopného bez zaváhání zastavit tlukoucí srdce jiného muže na vzdálenost větší než míle.

Toto vyprávění a popisy mohou znít jako zprávy z jiného světa. Je to mimořádná situace, vyznačující se brutálními podmínkami, extrémním tlakem a okamžitými rozhodnutími. V poli jsem při rozhodování nikdy neváhal, boj není místo pro debaty a odstřelovač SEAL si nemůže dovolit luxus v podobě nejistoty a nerozhodnosti.

To neznamená, že ti, kteří tento neobvyklý svět obývají, mají ztratit spojení se svou lidskou podstatou. Právě naopak. Život v nitkovém kříži okamžitého rozhodování o životě a smrti znamená, že jste si akutně vědomi křehkosti lidského života a jeho ceny. V tomto životě

se také velice často setkáváte tváří v tvář s lidskou tupostí a hloupostí a s důsledky jejich projevů.

Je mi jasné, že lidé, kteří byli toho dne v těch afghánských horách zabiti, by byli bez nejmenšího zaváhání využili všechny prostředky k tomu, aby zabili mne, mou rodinu a mé přátele. Po pravdě jsem ale stejně fanatické postoje viděl i v naší americké kultuře, a dokonce i v nejvyšších vojenských kruzích. Ve válce není nic jednoduchého a na všech stranách se najde mnoho extremistů.

Tyto stránky jsou též kronikou mimořádného obratu, k němuž došlo během minulého desetiletí ve fundamentální vojenské strategii. Signálem k tomuto radikálnímu obratu byl v říjnu 2000 útok na USS *Cole* v Adenském zálivu. Raketový torpédoborec s posádkou téměř tří set námořníků, jehož spuštění na vodu stálo přes miliardu dolarů, byl ochromen a téměř potopen dvěma muži v malém motorovém člunu. Sedmnáct amerických námořníků bylo zabito a dalších devětatřicet bylo zraněno.

Vstoupili jsme do věku asymetrické války.

Byl jsem členem odřadu, vyčleněného k ochraně USS *Cole* bezprostředně po útoku, a brzy jsem byl zapojen do kompletního přebudování zvláštních jednotek námořnictva a jejich úlohy ve válce.

Až do samého konce dvacátého století vycházel náš přístup k boji z podmínek studené války a ze zkušeností z velkých pozemních válek naší minulosti. Ještě v Pouštní bouři jsme vedli válku tak, že jsme do boje vrhli mohutná pozemní vojska, která se měla převalit pouští. V tomto světě byly zvláštní služby nechtěným dítětem, příležitostně povolávaným k neobvyklým operacím, jejich úkolem ale byla primárně podpora našich konvenčních jednotek.

Nyní byl ale tento obraz zcela opačný. Po 11. září se od základu změnilo poslání konvenční složky našich ozbrojených sil – jaderných ponorek, letadlových lodí, torpédoborců, prostě všech našich hlavních prostředků. Jejich úkolem nyní byla podpora malých jednotek, velmi podobných té, kterou jsme toho dne vyslali do afghánských jeskyní.

Z vedlejšího prostředku, určeného pro zvláštní případy, jsme se náhle stali předvojem vojenské strategie.

V dubnu 2009 jsme na CNN všichni fascinovaně sledovali, jak odstřelovačský tým Navy SEAL vypálil současně tři výstřely, jimiž na místě odpravil tři piráty, kteří ve vodách u somálského pobřeží unesli kapitána americké obchodní lodě. Od okamžiku aktivace až po splnění úkolu uplynulo necelých deset hodin. Za tu dobu se odstřelovačský tým stačil rozvinout, přesunout se přes polovinu světa, seskočit na padáku z výše dvanácti tisíc stop do temnoty a hlubiny Indického oceánu, setkat se s vyčkávajícími jednotkami amerického námořnictva a provést vlastní akci.

Jakožto bývalý odstřelovač Navy SEAL, odstřelovačský instruktor a nakonec velitel odstřelovačského kurzu NAVY Seal vím přesně, jak těchto deset hodin vypadalo – a také jaké bylo posledních několik vteřin před dokonale koordinovanými výstřely. Odstřelovač jedenadvacátého století je vycvičen k tomu, aby počítal s takovými proměnlivými veličinami, jako jsou vítr, okolní teplota, tlak vzduchu, zeměpisná šířka, rychlost střely, a dokonce i odchylka způsobená zemskou rotací, známá jako Coriolisův efekt. Kalkulace se všemi okolními i balistickými faktory při střelbě na tak vzdálený cíl a při tak velkém důrazu na přesnost prvního zásahu má naprosto zásadní význam. V posledním okamžiku, než jejich prsty učinily ten dlouhý pohyb, který měl ukončit tři životy a zachránit čtvrtý, jejich mozky provedly desítky kalkulací.

O dva roky později byl svět ohromen zprávou, že družstvo Navy SEAL vstoupilo do jednoho pákistánského nevinně vyhlížejícího předměstského obytného komplexu a během několika okamžiků zlikvidovalo muže, který byl po téměř celé desetiletí americkým veřejným nepřítelem číslo jedna. Zabití Usámy bin Ládina, stejně jako záchrana kapitána Phillipse u somálského pobřeží, signalizovaly světu, že se ve vedení války a udržování míru něco zásadního změnilo.

Ve válkách našich otců a jejich otců byla rozhodná vítězství dobývána tankovými prapory a drtivou leteckou podporou. V dnešním světě

sebevražedných bombových atentátníků, decentralizovaného terorismu a neobyčejně přizpůsobivého pirátství osud a blaho státu závisí ve stále větší míře na rukách, reflexech a schopnostech jednotlivých bojovníků, jako je odstřelovač Navy SEAL.

Není tedy překvapivé, že veřejnost najednou chce vědět více o tradičně uzavřeném světě zvláštních služeb – je to také naprosto oprávněné. Doufejme, že můj příběh pomůže otevřít okno do tohoto dosud neviděného světa.

Kapitola 1.

Přechodový rituál

KAŽDÁ KULTURA MÁ SVÉ PŘECHODOVÉ RITUÁLY. Severoameričtí indiánští mladíci odcházeli na celé dny do divočiny, aby za pomoci půstem vyvolaného snu od zvířecího ducha, totemu, získali vizi, svůj životní směr. Pro australské domorodce to byla obchůzka, při které mladí muži putovali až šest měsíců buší, aby našli obřadní či snové stezky, vyšlapané jejich předky. Mormonští chlapci jsou mezi devatenáctým a pětadvacátým rokem vysíláni do světa, aby se tam po dva roky na plný úvazek věnovali misijní práci.

V mém případě to bylo kratší a jednodušší. Můj přechodový rituál nastal, když mě pár týdnů po mých šestnáctých narozeninách uprostřed Tichého oceánu táta vyhodil z člunu. Z té oceánské divočiny jsem si musel najít cestu domů a ukázalo se, že to byla cesta, která nakonec vedla až do nejelitnější odstřelovačské jednotky na světě.

Nevím, zda se to, přísně vzato, dá označit za snovou stezku, ale *dá* se říci, že to byla cesta, po níž kráčeli mí předkové, přinejmenším v jednom smyslu – i mého otce *jeho* otec vyhodil v šestnácti letech z domu. A řekl bych, že má-li můj příběh dávat smysl, je třeba začít u něj.

Jack Webb, malý, silný a podsaditý, vyrostl v Torontu. Talentovaný hokejista, nadšený bubeník, vždy ale tak trochu divoch. Byl skutečným dítětem šedesátých let a nechal si narůst černý plnovous hned, jak na tom jeho hormony byly ochotny spolupracovat. Ale jeho otec lpěl na starodávných hodnotách a hrozil, že ho vykopne z domu, pokud si neoholí vousy a neostříhá vlasy. Když to můj otec odmítl, šel z domu.

Můj dědeček si mohl syna vyhnat z domu, nemohl ale změnit jeho přesvědčení. Táta se plnovousem pyšní dodnes, i když jeho čerň je nyní již prokvetlá stříbrem.

Jack, odkázaný sám na sebe, se vypravil z Toronta do Malibu, kde začal pracovat v krajinářství a brzy založil vlastní firmu. Když jednou jel autem domů z práce, zastavil třem mladým hippies. A jedna z těchto dívek, nezávislá duše jménem Lynn, se stala jeho manželkou.

Po svatbě se mí rodiče přestěhovali do Britské Kolumbie do malého lyžařského střediska kousek na sever od Vancouveru, kde otec získal práci jako průvodce na lovecké chatě, i když o lovu nevěděl absolutně nic. Chlápek, který ho zaměstnal, mu řekl: „Podívej, nelam si s tím hlavu. Zůstaň na cestě a všechno bude v pořádku." A tak to udělal.

Na první túru vzal malou skupinu hostů do Skalistých hor a cestou jí ukazoval nejrůznější divokou zvěř. Po návratu hosté řekli tátovu šéfovi, že zaměstnal nejlepšího průvodce na světě. Nevěděli, že si to všechno vycucal z prstu.

Brzy poté začal Jack pracovat ve stavebnictví a přitom se sám naučil vše, co bylo třeba vědět o stavbě domů – o betonování základů, budování konstrukcí, upevňování sádrokartonových desek, instalatérských pracích, prostě vše od A až po Z. Jack nikdy nedokončil střední školu, přesto byl důmyslným mužem s velkou touhou po poznání a brzy se stal výtečným stavitelem s vlastní firmou, *High County Construction*.

A někdy v této době jsem se na scéně objevil já, následovaný o pár let později svou sestrou Rhiannon. A s mým příchodem se život mé matky podstatně zkomplikoval.

Matka sice mohla být nezávislý duch, vždy ale nesmírně lpěla na mně i mé sestře, na tátovi též, pokud to bylo možné. Vždy jsem cítil, že mě z celého srdce miluje a podporuje, i v obtížných časech, které měly přijít.

Má matka byla vždy též velice podnikavá. S tátovou sestrou si otevřela restauraci, později, když jsme nějakou dobu žili ve státě Washington, měla vlastní podnik na údržbu lodí, brousila a lakovala čluny a jejich dřevěné části udržovala v dobrém stavu. Napsala a vydala vlastní kuchařku pro jachtaře, *The Galley Companion*. A ještě později, když jsem jako mladík pracoval v Kalifornii na potápěčském člunu, nastoupila na něm na místo šéfkuchaře.

Ještě něco o mé mámě. Vždy měla velký smysl pro humor.

Musela jej mít, jinak by to se mnou nevydržela.

Narodil jsem se 12. června 1974. Řval jsem, co mi mé malé plíce stačily, a křičel jsem pak ještě celé týdny. Po dalších deset týdnů jsem zůstal vzhůru každičkou noc od desáté hodiny večer do sedmé ráno, málem si přitom vykřičel hlasivky a pak jsem celý den blaženě prospal, zatímco se moje máma vzpamatovávala z vyčerpání po té celonoční bitvě. Rodiče dělali, co mohli, aby mě přes den udrželi vzhůru a měli tak naději na chvíli nočního spánku. Marně. Neměli šanci.

Podle mámy jsem byl stejně divoký jako kanadská krajina. V šesti měsících jsem začal lézt a lezl jsem *všude*. Moje máma vyprávěla o jedné studii, o níž slyšela. Podle ní v rámci výzkumu položili malé děti na skleněný pult, aby bylo vidět, jak daleko dolezou. Téměř všechny děti se zastavily, když se dostaly příliš blízko ke kraji – ale jedno procento dětí vždy přelezlo přes kraj a spadlo.

„To jedno procento?" prohlásila máma. „Tak to byl Brandon."

Chodit jsem začal v devíti měsících a neexistovala brána nebo dveře, které by mě mohly zastavit. Máma koupila dětem odolný zámek, který dokázala sehnat, ale „dětem odolný" evidentně neznamenalo „Brandonovi odolný". Na dveřích měla koule, které ani ona nedokázala otevřít, ale já se přes ně stejně vždycky dokázal dostat. Mohla mě zamknout

na mé dětské vysoké židli, ale stačilo, aby si jen na chvilku odskočila do koupelny, a po jejím návratu jsem byl pryč.

V osmnácti měsících jsem objevil radost z lezení a zjistil jsem, že mohu lézt prakticky na cokoli, přes cokoli a do čehokoli. Tato schopnost, kombinovaná s mým vřelým přátelstvím se zámky a zálibou v pití všeho, co se mi dostalo na dosah, přinesla docela slušný počet návštěv pohotovosti za účelem vypumpování mého batolecího žaludku. Mezi tekutinami, které jsem ve svých prvních letech okoštoval, byl petrolej, odbarvovač a pleťové mléko s vůní zimolezu. Neříkám, že to je způsob, který bych schvaloval nebo doporučoval, stejně jsem ale přesvědčen, že to je důvod, proč jsem byl vždy schopen udržet alkohol v žaludku a nikdy jsem neměl problém s opilostí. Když mi byly tři roky, personál lékařské pohotovosti se už s mámou oslovoval křestními jmény.

Když máma čekala mou sestru, postavil táta ohradu s houpačkou a brankou, kterou považoval za Brandonovi odolnou. (Opět ten pojem „Brandonovi odolné". To se nic nenaučili?) Dodnes máma neví, jak jsem se dostal ven, protože seděla hned vedle, četla knihu – pak zvedla oči a já byl pryč. Prolezl jsem pod plotem z ostnatého drátu, bleskově sjel ze strmého pahorku a byl pryč z dohledu.

Matka šílela strachy. Byla v sedmém měsíci, takže věděla, že v žádném případě pod plotem nemůže prolézt a nůžky na drát neměla. Předchozího večera s otcem viděli, jak se kolem potlouká smečka kojotů, a nyní dokázala myslet jen na to, jak z jejího malého synáčka bude chutná kojotí svačinka. Nakonec mě zpozorovala jen díky tomu, že jsem na sobě měl červenou mikinu. Nějakým způsobem mě dokázala přilákat zpět na pahorek a přimět, abych podlezl plot, takže mě mohla chytit. Přitom hystericky plakala a současně se jí hrozně chtělo mi napráskat.

Od nejútlejšího věku mě vždy lákalo nebezpečí a fyzicky extrémní činnosti, což mé nebohé matce dělalo ze života peklo. Ráda říká, že když jsem byl malý, ona byla týraným rodičem. Když jsem jí jednou svým chováním dohnal málem až do krajnosti, tak na sebe dokonce sama povolala sociální péči. Chudákovi paní na druhé straně telefonní linky vysvětlila,

že ji dvouletý syn tak dohání k šílenství, že se ho chystá přerazit. Poté jedna sociální pracovnice strávila celý týden v našem domě pozorováním a já se celých těch sedm dnů choval jako andílek. Když od nás odcházela, musela si myslet, že se máma zbláznila.

Rodičům ale netrvalo dlouho, než si uvědomili, že mou divokou energii sice nemohou kontrolovat, *mohou* ji ale svést do jednoho koryta a nasměrovat určitým směrem. Jakmile postřehli, jak šíleně miluji lyžování, uvědomili si, že narazili na rodičovskou strategii, která měla v následujících letech dobře posloužit nám všem. Když mě nechají dělat všechny dostupné sporty, možná se pak nebudu dostávat do malérů. Fungovalo to. Alespoň nějakou dobu.

V pěti letech jsem byl v lyžařském oddíle a v sedmi letech jsem měl ve svém sportovním rozvrhu ještě zápas, fotbal, baseball, plavání a orientační běh. Čím strmější je horský svah, mohutnější vlna, vyšší útes, obtížnější seskok z letadla nebo vrtulníku, čím větší je nebezpečí a dávka adrenalinu, tím víc je chci zdolat. Po třicítce mne pak stejný impuls poháněl k dosažení velikých cílů v podnikatelském světě. V pěti letech byl mým Everestem dva a půl tisíce stop vysoký kopec zvaný North Star Mountain.

V mých nejranějších vzpomínkách se objevuje ostrý chladný vzduch ve tváři a sykavé šuuus sněhu pod mými lyžemi, jak jsem ujížděl dolů po svahu North Star. Během dlouhých dnů lyžařské sezóny mě máma každý den vyzvedla ve školce a odvezla přímo k hoře. Měli jsme sezónní lístek a využili jsme jej do posledního haléře.

North Star, o polovinu nižší než její slavnější sousedé Whistler a Blackcomb, není ve skutečnosti žádná velká hora, ale to jsem tehdy nevěděl. Mně se zdála být obrovská a nekonečná. Když se v myšlenkách vracím do svého dětství, ze všeho nejdříve se mi vybaví nespočetná odpoledne na mých jasně žlutých lyžích Mickey Mouse K2, na nichž jsem prozkoumával každičkou stezku a každičký kout té hory, která se mi zdála být nekonečným světem sněhu a dobrodružství.

Mým nejlepším přítelem byl tehdy kluk, který se jmenoval Justin, stejně zapálený lyžař jako já. Každé odpoledne, které jsme mohli, jsme

trávili společným prozkoumáváním North Star. Společně jsme začali lyžovat závodně a vstoupili do lyžařského oddílu. Když jsem chodil do první třídy, náš oddíl se zúčastnil závodů na Whistleru a já je vyhrál. Máma pořád ještě má stuhy za první místo, které jsem tehdy v šesti letech na Whistleru získal.

Nemyslím si, že máma žertovala, když tehdy na sebe zavolala sociální pracovnici, pravda je ale taková, že na mě nikdy nevztáhla ruku, bez ohledu na to, jak jsem zlobil. S tátou to ale bylo něco úplně jiného.

Nedá se říci, že bych měl ze svého otce přímo strach, ale věděl jsem, že první slovo tu má on a že když si bude myslet, že si to zasloužím, bez váhání odepne pásek a napráská mi. Během let se můj zadek a tátův kožený opasek opravdu důvěrně seznámily. Dnes, když jsem sám otcem, jsem stejným zastáncem disciplíny, jako byl táta – jen s tím rozdílem, že místo výprasku moje děti dělají za trest kliky. Můj desetiletý syn zvládne víc kliků než většina dospělých, které znám.

I když byl táta velice přísný, neváhal mě také obejmout a říct mi, že mě má rád. Byl dobrým otcem a z těch prvních let na něj mám hodně šťastných vzpomínek.

Když táta vyjížděl na obhlídku staveništ, bával mě často s sebou. A to jsem miloval. Vždy mi to připadalo jako dobrodružství, jen já a táta na cestě po staveništích, kde pracují opravdoví dospělí – a bylo to také místo, kde člověk mohl velice snadno pochytit nádherně šťavnaté výrazy. Jezdíval jsem s ním také na koncerty, když hrál se svou country rockovou skupinou zvanou *Jack the Bear*. Byl jejím bubeníkem a hlavním sponzorem. Jack the Bear hrál před pořádně drsným a divokým obecenstvem po zapadlých hospodách v řídce osídlených zemědělských oblastech kanadských Skalistých hor. V pěti letech jsem tak klel jako starý námořník. Zpravidla jsem zůstal v baru do první přestávky a pak mě táta uložil ke spánku venku v naší dodávce Volkswagen Westphalia spolu s naším rodinným psem Skyem. Tam jsem ležel a poslouchal, dokud mě hudba a vzdálené hlasy konečně neukolébaly ke spánku.

Ale nejlepší ze všeho byl hokej.

Můj táta byl vždy výtečný hokejista. Během těch raných let mého dětství byl kapitánem vlastního hokejového týmu a já s ním chodíval na zápasy, které se zpravidla konaly hodně pozdě večer. Byl to amatérský tým a hráči měli vlastní zaměstnání, takže to byl jediný čas, kdy mohli hrát.

Bylo mi jen pět let, ale bez ohledu na to, jak bylo pozdě, tak když táta hrál, necítil jsem se nikdy ospalý. Buď jsem slídil kolem po ztracených pucích, nebo jsem se vytratil do šaten a na konzole, která tam byla, jsem hrál velkou, zbrusu novou videohru Atari Asteroids. Plížit se po stadionu, prozkoumávat každý jeho kout – připadal jsem si tam jako na hoře North Star, ale tady to bylo ještě lepší, protože jsem tu byl s tátou. Po zápase jsme zapadli do šatny mezi zpocené hokejisty, kteří kleli, smáli se a otvírali si pivo. Myslel jsem si, že to je ta nejskvělejší věc na světě. Byli jsme tam jen my sami, jenom chlapi.

Mohu říct, že táta byl tehdy rád, že mě tam má s sebou. A já k němu vzhlížel a v mnoha ohledech byl mým hrdinou.

A pak, když mi bylo zhruba šest let, se náš život změnil.

Můj otec vždy rád plachtil. Rodiče odjakživa snili o tom, jak na plachetnici obeplují svět, a obchody šly tak dobře, že dle jejich názoru přišel čas udělat si na pár let volno, přeměnit sen ve skutečnost a vyplout na moře, jen my čtyři. Vlastnili jsme krásný šedesátistopový keč* od firmy Sparkman & Stephens, který jsme měli zakotvený u kalifornského pobřeží. Proč z něj neudělat náš nový domov, zatímco budeme obkružovat zeměkouli?

V době, kdy jsme se chystali k odjezdu, se táta rozhodl realizovat ještě jeden velký projekt. Máma protestovala, ale táta prosadil svou. Poslední velký kšeft, řekl, a to nás opravdu dostane do sedla. Skupina investorů měla dát dohromady peníze, tak si vzal velký úvěr a objekt postavil. Pak ale přišla krize z roku 1980 – a celý projekt se zhroutil. Táta zůstal bez

* Malá dvoustěžňová plachetnice, v tomto případě dlouhá asi 18 metrů. Pozn. překl.

investorů, ale s účty. Snažil se dohodnout s bankou. Usiloval o to dva roky. Pak přišli a vzali nám dům. Táta vyhlásil bankrot a přišli jsme o všechno.

Protože jsem byl tehdy tak malý, neuvědomoval jsem si plně, co se děje, a nikdo si se mnou nikdy nesedl a neřekl mi: „Brandone, jsme ožebračení, jsme na mizině." Ale i tak jsem nemohl necítit tu zlověstnou atmosféru.

Vzpomínám si, že jsem jednoho dne šel s tátou do banky uzavřít naše účty – do té banky, s níž po dva minulé roky zápasil – protože jsme se měli zakrátko z Kimberley odstěhovat. Jeden z nich byl spořicí účet, který pro mne zřídil asi o dva roky dříve.

Když jsme jej zřizovali, byla to pro nás oba docela velká událost. „Podívej, Brandone," řekl mi tehdy, „je to tvůj první spořicí účet. Zakládáme ho na *tvé* jméno – budou to *tvoje* peníze." Ukázal mi vkladní knížku a první řádek, na níž byl zaznamenán počáteční vklad. „Teď budeš sledovat, jak se rozrůstá." Byl jsem z toho nadšený a on také.

A když jsme se teď zeptali, jak si účet stojí, byl táta informován, že na něm nejsou žádné peníze.

„Cože?" prakticky zařval na úřednici na přepážce. Zuřil. „Jak je to možné?"

Nevzpomínám si už, kolik tam původně uložil, nebylo to ale mnoho, a ať už to byla jakákoli suma, byla mezitím vyčerpaná měsíčními poplatky, aniž by si to táta uvědomil. Chtěl mi dát životní lekci, jak je možné investovat a spořit – ale jediné poučení, které jsem toho dne získal, spočívalo v tom, že se můžete ocitnout na mizině, aniž si to vůbec uvědomíte.

Když mi bylo sedm let, nadobro jsme se z Kanady odstěhovali a přesídlili do městečka zvaného Blaine, vmáčknutého do severovýchodního kouta státu Washington. Tam jsme bolestně začali znovu.

Jak ohromnou změnu představoval tento finanční kolaps pro mé rodiče, nám s Rhiannon docházelo postupně. Až nyní, po přestěhování do Washingtonu, jsem si začal uvědomovat, že se stalo něco hodně vážného. Už žádné

koncerty tátovy kapely či pozdně večerní hokejové zápasy a už žádné lyžování na svahu North Star s mým přítelem Justinem. Zničehonic jsem byl vytržen ze života, který jsem miloval, a ocitl se v cizím městě v menším domě. Když mě teď máma vzala na nákup nového oblečení do školy, šli jsme do laciných obchodů a ne do velkého obchodního domu jako dřív. Nešlo jen o to, že jsme žili jinde. Náš *život* byl jiný. Justina jsem už nikdy neviděl.

I můj táta byl jiný. Byl hladovější a vzteklejší a ke mně tvrdší. Celá ta záležitost ho zničila. Ještě dnes, po třiceti letech, se přes ni ještě zcela nepřenesl a nemůžu říci, že bych mu to měl za zlé. Ale jako sedmiletý jsem nic z toho nechápal. Věděl jsem jen to, že předtím jsem s ním všude chodil a nyní ho příliš nevidím. Vždy jsem tátu miloval, ale myslím si, že právě během těch let se mezi námi začala vytvářet propast, které pak měla v pozdějších letech zásadně ovlivnit náš život.

Během života v Blaine jsem se také začal dostávat do malérů, rvaček s ostatními dětmi a různých rošťáren. Naštěstí rodiče už pro tento případ znali osvědčený recept a co nejrychleji mě opět nasměrovali ke sportovním aktivitám. Zanedlouho jsem už celoročně provozoval různé sporty.

Z Blaine si nejvíce vzpomínám na baseball a zápas. Do zápasu jsem byl blázen a navíc to bylo jedno z mála míst, kde jsem i nadále byl v pravidelném styku s tátou. Na všechny baseballové zápasy chodila máma, ale při zápasnických utkáních náš tým vždy povzbuzoval táta. Mohu říci, že na mě byl hrdý. Obzvláště rád jsem se s naším zápasnickým týmem vydával na soutěžní zájezdy. Ve čtvrté třídě jsem skončil druhý na regionálním přeboru a postoupil na mistrovství státu.

Život v Blaine mi zpříjemnila též skutečnost, že i v obtížných podmínkách si vždy dokážu snadno najít přátele. V Blaine jsem měl tři opravdu dobré kamarády, Chrise Bysha, Gaytora Rasmussena a Scotta Dodda, dodnes s nimi zůstávám v kontaktu. Chris se stal mým nejlepším přítelem a, stejně jako tomu bylo s Justinem ve Vancouveru, jsme spolu hodně sportovali – hlavně hráli baseball.

V našem týmu dětské ligy Chris nastupoval jako kečr a já byl nadhazovač. Vedli jsme si docela dobře a dostali se do all stars týmu. Dostali

jsme i pozvánku na speciální baseballový camp, pořádaný Orioles*. Hrozně jsem se na něj těšil, ale nakonec z toho byla katastrofa!

Nejel jsem tam. Místo toho mne a Rhiannon rodiče poslali na celé léto k příbuzným do Toronta. Strašlivě jsem se na tátu rozzuřil. Co to s ním je? Nedokázal jsem pochopit, jak mě může připravit o tak neuvěřitelnou příležitost a zkazit mi celé léto – a to pro nic za nic!

Ve skutečnosti k tomu měl velice dobrý důvod, jenomže ten byl takový, že nám jej nemohl říct. Manželství mých rodičů v té době procházelo krizí. Neznám podrobnosti toho, co se tehdy dělo, jsem si ale jistý, že ať už šlo o cokoli, finanční situace tomu nepomohla. Usilovně se snažili najít k sobě opět cestu a dát věci do pořádku a domnívali se, že budou mít větší šanci na úspěch, pokud pár měsíců nebudou muset kolem mne a Rhiannon chodit po špičkách.

Ale to jsem se samozřejmě dozvěděl mnohem později a tehdy pro mne vůbec nebylo snadné přimět se k tomu, abych jim odpustil, že mne o něco takového připravili.

Během pobytu v Blaine začal táta znovu budovat svou kariéru. Našel si místo jako mistr v jedné velké stavební společnosti a brzy zase stavěl domy. Snu o plavbě kolem světa se s mámou nikdy nevzdali, a když jsem nastupoval do páté třídy, byli jsme na tom tak dobře, že jsme si mohli koupit padesátistopový keč.

Brzy jsme Blaine nechali za zády a přestěhovali se o nějakých sto mil** na jih do Seattlu, kde jsme začali žít na novém člunu, který jsme pojmenovali *Agio*, což italsky znamená „pohoda". Byly doby, kdy život na *Agiu* dělal čest jeho jménu – a doby, kdy tomu tak rozhodně nebylo.

Moji rodiče byli ze stěhování nadšení a dělali si naděje do budoucna. Pokud jde o mne, já byl dožraný. Kam má paměť sahala, to bylo už šesté stěhování a začínal jsem toho mít opravdu dost. Zdálo se mi, že sotva získám nové přátele a začnu zapadávat do společnosti, už se zase dáváme

* Baltimore Orioles, americký profesionální baseballový tým. Pozn. překl.

** Míle = 1609 m. Pozn. překl.

do pohybu a stěhujeme se někam jinam, kde tím vším budu zase muset projít od začátku. I když jsem se s novou situací vždy celkem snadno vyrovnával a lehce navazoval nová přátelství, začínalo toho být už příliš. Už jsem začínal mít dost toho být stále vykořeněný, dost toho, jak si na mě ostatní zasedávají jako na nové děcko. Pravděpodobně mi to pomohlo ve vytvoření silného charakteru a ve mně i v Rhiannon vyvinulo schopnost přizpůsobit se novým poměrům, ale tehdy to pro mě prostě bylo tvrdé. Žárlil jsem na děti, které zůstávaly v jednom městě a měly přátele, které znaly už od předškolních let. To jsme nikdy neměli.

Ale bez ohledu na všechno stěhování a někdy obtížné podmínky, jednu jistotu jsme s Rhiannon vždy měli – sebe navzájem. Jak je typické pro bratra a sestru, občas jsme se porafali a lezli si na nervy, ale během těch let jsme k sobě měli blízko. Někdy jsme se navzájem svěřovali se svými pocity. Já se přitom zpravidla rozzuřil a ona rozplakala.

Po několika letech v Seattlu jsme opět zvedli kotvu a stěhovali se zase dál, tentokrát jsme zamířili dolů podél pobřeží do Ventury v Kalifornii. Cesta to nebyla snadná. Pokud jde o mne, tak počasí docela přesně odráželo mou náladu – sto mil od oregonského pobřeží nás zachytil hurikán. Po více než čtyřiadvacet hodin jsme zápasili s plnou silou matky přírody, pokoušeli se zdolat vítr o síle vichřice, až nakonec otec skasal plachty a vypustil plovoucí kotvu. Přilehli jsme k větru a čekali, až se bouře přežene.

Příštích několik desítek hodin se mi hluboce vrylo do paměti. Vzpomínám si, jak matka tiskla Rhiannon a mne k sobě, měli jsme navlečené vesty a záchranný gumový člun připravený, uvažovali, kdo bude mít nakonec větší výdrž – my, nebo hurikán. Nakonec, po téměř dvou dnech, musela bouře dojít k závěru, že jí za tu námahu nestojíme, pustila nás ze svého sevření a posunula se dál. Zjistili jsme, že nás odnesla téměř dvě stovky mil z kursu.

Když jsme nakonec vpluli do zátoky Coos v Oregonu, v přístavu se shromáždil dav místních obyvatel, aby si vyslechl zážitky rodiny, která byla na moři, když oceán ukázal svou zlostnou tvář – a přežila to. No, každý má rád dobré historky z moře.

Když jsme dorazili do Ventury, bylo mi deset a Kalifornie se tehdy už natrvalo stala mým domovem. Otcovou životní vášní bylo plachtění a příštích několik let jsme si jej opravdu užili. Příštích málem šest let jsme dále bydleli na *Agiu,* a i když každý z nás měl vlastní kajutu, stejně bylo na lodi těsno, a tak jsem využíval každou příležitost k úniku. Několikrát jsem se dokonce pokusil o útěk z domova.

Život v Kalifornii se točil kolem vody. Všichni mí noví přátelé surfovali a já se k nim brzy přidal. A začal jsem se také znovu dostávat do malérů. Moje máma, která několik let pracovala na ropné plošině u kalifornského pobřeží, nikdy nevěděla, co ji bude při návratu domů očekávat. Jednou našla mne a mé přátele, jak lovíme veverky podomácku vyrobenými foukačkami. Jindy zase při příchodu uviděla, že se stěžen člunu houpá. Rozběhla se k němu, a když k němu dorazila, zjistila, že se s přáteli jeden po druhém vytahujeme nahoru a houpáme se kolem stěžně v postroji, který jsem tam upevnil.

Kdybychom s otcem žili každý na jiné planetě, tak by to po většinu doby nebyl žádný rozdíl. Pracoval jako o život. Odcházel brzy ráno a vracel se kolem páté odpoledne – nakrátko – na večeři. Matka byla opravdu dobrá v tom, jak se jí dařilo rodinu nahánět na společnou večeři, ale jakmile jsme odsunuli talíře, zamířil každý z nás za svými záležitostmi.

Přišla doba, to jsem právě chodil do osmé třídy, kdy se táta usilovně snažil zapojit mě do hokeje. Nejbližší kluziště bylo v Thousand Oaks, téměř hodinu jízdy od nás. Během hokejové sezóny vstával každou sobotu o půl šesté ráno, aby mě odvezl do Thousand Oaks na trénink. Dokonce pomáhal koučovat mužstvo. Během té hokejové sezóny jsme oba dostali příležitost navázat opět hlubší vztah, takový, jaký kdysi mezi námi byl v Kimberley. Ale to brzy náhle skončilo – a současně s tím skončila i moje sportovní kariéra.

Všiml jsem si, že mě začínají bolet kolena a ke konci hokejové sezóny to už bylo dost zlé. Sice jsem mohl hrát, ale po tréninku jsem míval na kolenou dva nateklé hrboly, a pokud jste zaklepali na to pravé místo, měl jsem pocit, jako kdyby mi do kolena někdo vrážel sekáček na led.

Naši mě vzali k doktorovi a ten hned věděl, o co se jedná.

„Váš chlapec má Osgood-Schlatterův syndrom. Protože tak intenzivně a tak dlouho sportoval, jeho kolena neměla možnost se náležitě vyvinout."

Ve vzácných případech, řekl nám, je třeba chirurgický zákrok. Nemyslel si, že to bude můj případ, budu ale muset nějakou dobu nosit ortézu.

„Samozřejmě," dodal, „bude také muset nechat sportu."

Máma málem zalapala po dechu. „Co tím myslíte, *nechat sportu*?" Byla zděšená. Věděla, že bez sportu se prakticky okamžitě začnu dostávat do větších a větších malérů.

Pokusili se mi dát nohy do ortéz, ale jakmile jsem je měl na sobě, hned jsem se na skateboardu prohánět po přístavu. Nakonec si uvědomili, že nemají jinou možnost než dát mi nohy do sádry. I když jsem ji tehdy hrozně nenáviděl, tak mi ta sádra pravděpodobně zachránila život nebo přinejmenším kolena. Po uzavření do sádrového krunýře měly mé klouby konečně možnost náležitě růst a od té doby jsem už s koleny neměl problémy.

Ale tehdy to pro mě byla svým způsobem katastrofa. Na střední škole jsem byl nový a zoufale jsem se chtěl věnovat zápasu a baseballu. Ani náhodou. Devátou třídu jsem strávil se sádrou na nohách. Jakmile byla pryč, byl jsem pryč i já – a zase v průserech.

Když mou energii a čas nemohl pohltit sport, má matka pro ni našla jiný ventil – opatřila mi práci. Nedlouho před mými třináctými narozeninami mě představila jistému Billovi Mageemu, jenž vlastnil člun, který pronajímal potápěčům v přístavu Ventura. Člun se jmenoval *Peace*. Bill mi nabídl, že mě na svém člunu nechá pracovat.

Na *Peace* jsem pracoval celé léto a pak ještě několik dalších letních sezón. Možnost být na potápěčském člunu, mít lákavou příležitost zažívat dobrodružství mimo přístav a u západně ležících Channel Islands, to mě prostě uchvacovalo. Nepřeháním, když řeknu, že práce na *Peace* změnila směr běhu mého života.

Bill Magee byl jeden z nejmilejších lidí, jaké jsem kdy poznal. On a kapitán člunu Michael Roach pro mě byli jako druzí otcové. Dávali na mne pozor a svěřovali mi hodně velkou odpovědnost – to jsem do té doby prakticky vůbec nezažil. Ukázali mi celou novou stranu pojmu *respekt* a vštípili mi přesvědčení, že *mohu* někým být a se svým životem udělat něco speciálního.

Bill vydělal nějaké peníze ve stavebnictví a nakonec prodal prosperující střechatkou firmu v Bay Area, což mu umožnilo splnit si sen, který myslím choval už nějakou dobu. Sportovní potápění bylo jeho koníčkem, a tak vložil značný díl z prodeje firmy do *Peace* – spálil za sebou mosty a vyplul na moře.

Kapitán Roach Billa dokonale doplňoval, byl to klasický prosolený irský mořský vlk. Naučil mě, jak pevně stisknout ruku a dívat se muži přímo do očí, když s ním mluvíte.

Bill Magee byl také pěkný divoch – Hugh Hefner otevřeného moře. Bill měl každý týden nové děvče, obvykle o polovinu mladší než on, a pravidelně pořádal mejdany ve vířivce (myslím, že *Peace* byl jediný člun, který se mohl pochlubit vířivkou) se spoustou ženských, pití a bůhví čeho ještě. Přísně vzato, *Peace* byl *potápěčský člun*, což znamenalo, že lidé platili za to, aby je vzal na potápění s akvalungem. Neoficiálně to ale byl také člun pro divoké večírky. Vzali jsme pasažéry na okružní plavbu po Channel Islands u Ventury, potápěli se s nimi ve čtyřčlenných skupinách – a mezi ponory, když jsme zakotvili na noc, se *pařilo*. Bill mi vyplatil zálohu pár set dolarů, abych se mohl přidat k nekonečným pokerovým bitvám. A tak jsem tam ve třinácti letech popíjel skotskou a hrál poker s dospělými chlapy.

Na druhé straně potápění nebyla žádná legrace. Když jste neměl hlídku, mohl jste se rozšoupnout, když ale člověk byl na hlídce, musel si skutečně *dávat pozor*. Musel znát své meze a limity. Tehdy jsem to ovšem nevěděl, ale i to byla skvělá příprava pro Navy SEAL.

Jakožto nejníže postavený v hierarchii jsem na *Peace* často dostával úkoly, o které nikdo jiný nestál. Tak kdykoli uvízla kotva, byl jsem to vždy

já, kdo se k ní musel potopit a uvolnit ji. To se často stávalo uprostřed noci. Mnohokrát jsem byl vyburcován z hlubokého spánku a uslyšel: „Vzbuď se, Brandone! Musíme vyplout a kotva uvízla. Oblékni si neoprenový oblek – jdeš dolů."

Ponořil jsem se se svítilnou, strachy podělaný až za ušima. Překonat strach ze žraloků bylo hodně těžké, o strachu ze tmy ani nemluvě.

Někdy jsem dole našel kotvu uvízlou pod tunovým kusem horniny, který byl vytržen ze dna oceánu vahou člunu, který k němu byl uchycen, a vlněním moře na hladině. Vypustil jsem trochu vzduchu, abych lodníkovi vytahujícímu kotvu dal znamení, že má trochu povolit řetěz, a pustil se do práce, abych ten chaos rozmotal. Druhá dávka vzduchových bublin signalizovala, že jsem hotov, poté posádka začala kotvu vytahovat. Já zatím ještě zůstával dole, abych se ujistil, že skutečně bezpečně opustila dno. Často uvízla znovu a já to vše musel zopakovat. Když byla konečně definitivně volná, vypustil jsem poslední dávku bublin, abych ty nahoře uvědomil o své poloze a výstupu. Jakmile jsem byl na palubě, dal jsem si honem horkou sprchu a snažil se před příchodem nového dne uloupnout ještě trochu spánku. Bylo to děsné a já to zbožňoval.

Naučil jsem se potápět zcela bez výcviku v bazénu, od samého začátku šlo výhradně o ponory na otevřeném Pacifiku. Hodně brzy jsem začal dávat přednost potápění bez vztlakového kompenzátoru, jakési nafukovací vesty se zapuštěnou vzduchovou hadicí, který má většina potápěčů. Považoval jsem to za berličku. Pro mne to bylo jako rozdíl mezi koupáním v šatech a plaváním v plavkách. A tak jsem jej nikdy nepoužíval. Zjistil jsem také, že raději jdu dolů se dvěma láhvemi než jen jednou, jak to upřednostňuje většina sportovních potápěčů. Druhá láhev znamená značnou zátěž navíc, a tak musíte být dostatečně zdatní, abyste ji zvládli, získáte tím ale více času dole a můžete uplavat značnou vzdálenost. Sportovní potápěči se zpravidla potopí přímo dolů a chvíli se potloukají kolem. Skuteční lovci berou věc vážně a nosí dvě láhve a velkou harpunu.

Když jsem trávil své druhé léto na *Peace*, měl jsem již dvě stovky ponorů, potápěl jsem se s dvěma ocelovými láhvemi o kapacitě dvaa-

sedmdesát kubických stop a nepoužíval jsem vztlakový kompenzátor, pouze dvoustupňový regulátor akvalungu.

Hledat kořist a lovit na útesech i v otevřené vodě mě naučili kapitán Mike a James Hrabak, alternující druhý kapitán. Bylo to umění, které se mi později mělo velice hodit. Brzy jsem byl zdatný lovec, ať už při ponorech s akvalungem nebo při volném potápění (jenom se zadrženým dechem). Bylo jedno, zda šlo o kanice, okouna, platýze obrovského, ušeň nebo humra – lovil jsem všechno a nic přede mnou nebylo v bezpečí.

Když jsme dolů brali platící hosty, bylo to obvykle dosti krotké. Existovala však jedna skupina skalních potápěčů, chlapi, kterým jsem v duchu přezdíval „zvířata", která se s námi plavila několikrát do roka. S obvyklými hosty jsme se potápěli třikrát denně. Ale se Zvířaty to bylo každý den šest poctivých ponorů, v zimě lovili humry, v létě platýze obrovské nebo jiné ryby. Ti chlapi tedy pořádně valili oči, když mě uviděli, jak se vynořuji bez vztlakového kompenzátoru, dvěma ocelovými láhvemi a čtyřicetiliberním platýzem ve vaku.

Nakonec jsem se stal potápěčem záchranářem a zdatným lodníkem. Často mi během plavby k ostrovům svěřovali kormidlo při noční hlídce mezi půlnocí a druhou hodinou ráno. Věděl jsem, že je to ohromná odpovědnost – mladík u kormidla sedmdesát stop dlouhého potápěčského člunu s dvaatřiceti spícími pasažéry, proplouvajícího přes jednu z nejfrekventovanějších lodních tras na světě. Bral jsem to velice vážně a nikdy neměl žádnou nehodu. Když se blížily mé šestnácté narozeniny, měl jsem za sebou už přes tisíc ponorů a dost hodin a vědomostí, abych mohl získat stotunovou kapitánskou licenci Pobřežní stráže.

Vzdor divokému životu, který Bill Magee vedl, s tou jeho vířivkou a děvčaty a pokerovými partiemi, věřím tomu, že to byli právě Bill a kapitán Mike, kdo mé morální kormidlo obrátili správným směrem. Fráze „měli loď bez poskvrnky" nemohla být platnější – Bill a kapitán Mike nasadili vysoký standard, který jsem si často připomínal během služby u Navy SEAL. Chlapi, s nimiž jsem na člunu pracoval, byli v tom, co dělali, opravdu dobří a svou práci brali vážně.

Přál bych si, aby to platilo o všech, s nimiž jsme se setkali, naneštěstí tomu tak nebylo.

Jednoho chlapa jsme kvůli jeho lajdáckosti a slizkosti obzvláště nesnášeli. Georgi Bordenovi patřila potápěčská firma ve stejné oblasti, kde jsme působili i my. Jsou majitelé potápěčských firem a instruktoři, kteří jsou skutečnými profesionály, jako můj přítel Mike Dahan, který vede dobrý podnik a skutečně vás naučí základy. Ale to pro George neplatilo. Tomu šlo jen o peníze. Nezáleželo mu na tom, jestli se lidé opravdu umějí potápět nebo ne, prostě je prohnal kurzem. Pokaždé, když si George najal *Peace*, byl z toho chaos a pro nás práce navíc.

Jednou přivedl skupinu, která měla absolvovat kurz na licenci pro pokročilé potápěče. Jednou ze studentek byla íránská dívka, která se jmenovala Mahvaš, což znamená „krása měsíce" – a ona byla opravdu nevýslovně nádherná. Okamžitě jsem se do ní beznadějně zamiloval.

Mahvaš bylo právě osmnáct let a měla za sebou pouze šest ponorů, což bylo absolutní minimum k získání licence. Nemohli jsme uvěřit tomu, že ji George dovolil zařadit se do pokročilého kurzu, který zahrnoval několik hlubokých ponorů, tak hlubokých, že to při návratu na hladinu vyžadovalo zastávky k dekompresi. Když nastoupili na člun, její matka byla jasně proti tomu. „Nevím, jestli jsi na to připravená," namítala, ale Mahvaš se ke kurzu stejně přidala.

Odpluli jsme s člunem k ostrovu Catalina, fantastickému místu s malým rekreačním městečkem na jižním břehu. Připluli jsme v noci, zakotvili u Cataliny a pak se celý den potápěli. Následujícího dne jsme se přesunuli na opačnou stranu Cataliny, na místo vhodné k hlubokému potápění. Tento prostor je rezervací, útesy začínají ve sto stopách a viditelnost je nekonečná. Dopoledne jsem neměl službu, a tak jsem se šel sám potápět, jen tak pro zábavu. Bylo to úžasné, jako vždycky.

Když jsem se při návratu na hladinu zastavil k dekompresní zastávce u kotevního řetězu, pohlédl jsem dolů a všiml si celého houfu Georgeových studentů, který právě dole prováděl hluboký ponor. *No nazdar*, pomyslel jsem si, *to je ale zmatek*. Vystoupal jsem k hladině, dostal

se na palubu, shodil ze sebe vybavení a pak začal pomáhat ostatním s odstrojováním.

O pár minut později se vynořil George se svými studenty a „asistentem". (Podle předpisů musel mít s sebou licencovaného šéf potápěče, ale tenhle chlapík byl sám teprve šéf potápěč ve výcviku. Jak jsem už řekl, George vždycky všechno odrbával.)

Když jsme studentům pomáhali po jednom do člunu, najednou se někdo zeptal: „Hej, kde je Mahvaš?"

George byl jen pár stop ode mne, a když jsem uviděl výraz v jeho očích, řekl jsem: „Ach ne, do hajzlu." Mahvaš s nimi nebyla. Nikdo z nich neměl ponětí, kde je. Začali panikařit – nemohli ale nic dělat. Žádný z nich se pro ni nemohl vrátit, protože když se potopíte do takové hloubky, nemůžete jít dolů nejméně po dalších dvanáct hodin.

Já sám se vrátil ze svého ponoru, tak jsem se tam nemohl pustit ani já.

A tak si náš šéf potápěč Ivan Fuentes navlékl láhve, skočil z boku člunu a ponořil se. Čekali jsme. O pět velmi dlouhých minut později se vynořil pár set yardů od člunů a mával na mě. Připlaval jsem k němu se záchranným lanem. Když jsem se k němu přiblížil, uviděl jsem, že má u sebe Mahvaš. Nehýbala se. A když jsem se ještě více přiblížil, viděl jsem, že dívka s krásou měsíce je mrtvá.

Na okamžik se mi srdce zastavilo. Bylo to poprvé, kdy jsem viděl smrt z takové blízkosti. Chtělo se mi současně plakat a řvát vzteky. Byl jsem v pokušení plavat zpět a toho idiota George vlastnoručně zaškrtit. Svou lehkomyslností a nedbalostí, podle mého soudu, zavinil dívčinu smrt.

Ivan mi řekl, že Mahvaš našel v hloubce asi sto stop, kde se vznášela deset stop nade dnem oceánu. Zřejmě se nějak oddělila od skupiny, zpanikařila, vyplivla náustek a utopila se. Snažili jsme se ji oživit umělým dýcháním, ale bylo už příliš pozdě. Při výstupu ji postihla embolie, to znamená, že se jí roztrhly plíce.

Té noci jsem se pokoušel plakat, ale slzy nepřicházely – zastavil je vztek. Byla to lekce, na kterou jsem nikdy nezapomněl – jak drahocenný je život a současně jak křehký je.

Její rodina chtěla podat žalobu a já jí dal k dispozici své svědectví, nic z toho ale nebylo a George trestu unikl. Nebylo to naposledy, kdy jsem viděl, jak byla nevinnost a krása rozdrcena lidskou arogancí a blbostí.

Ke konci prvního ročníku na venturské střední škole se rodiče rozhodli, že konečně přišel ten pravý čas, abychom se na *Agiu* vydali na plavbu kolem světa. Ušetřili už dost peněz a věděli, že čím déle budou cestu odkládat, tím starší Rhiannon a já budeme. Došlo jim, že bude lepší vydat se na plavbu, dokud jsme ještě natolik mladí, abychom byli ochotni přizpůsobit se rodinným plánům.

Kdykoli o té plavbě mluvili, ignoroval jsem je a doufal, že celý ten nápad zajde na úbytě. Práce na *Peace* mě skvěle bavila a vychutnával jsem si volnost svého přístavního životního stylu. Vzhledem k tomu, že jsem byl lodníkem, většina majitelů obchodů a hospod předpokládala, že jsem mnohem starší než tomu ve skutečnosti bylo, a když jsme s kluky šli na večeři, nikdy jsem se kvůli drinku nemusel legitimovat. Se svým malým přístavním světem jsem byl zcela spokojený. Plavba kamsi do vzdálených končin mne příliš nelákala. Na práci jsem měl mnohem důležitější věci – jako potápění, surfování, prohánění holek a získání řidičského průkazu.

Tehdy jsem to nevěděl, ale kapitán Bill mluvil s mými rodiči a nabídl jim, že pokud mě budou chtít nechat doma, mohu zůstat s ním na *Peace*. Za nabídku mu poděkovali, ale ne, rozhodli, přišel čas a na cestu vyplujeme společně jako rodina. Rhiannon a mně vyřídili na rok individuální studijní plán a začali jsme náš člun chystat k vyplutí. Podle plánu jsme měli odplout na Nový Zéland a tam uvidíme, jaká bude situace. Pokud do té doby vše půjde dobře, obeplujeme zbytek světa, a jestli věci nepůjdou tak dobře, jak jsme doufali, nu, vždycky se odtud můžeme vrátit.

Právě když jsme se připravovali k vyplutí, navštívili nás nečekaně přátelé, které jsme kdysi znali v Kimberley – Ken a Gail, rodiče mého kamaráda z dětství Justina. Byl jsem šokovaný, když jsem je uviděl –

všichni jsme byli v šoku. Vypadali příšerně, zvláště Gail, a brzy jsme se dozvěděli proč.

Kromě toho, že jsme byli s Justinem naprostí blázni do lyžování, byli jsme už i v útlém věku pěti let též oba nadšenými hokejisty. Mne sice problémy s koleny uzemnily, ale Justin hrál závodně i na střední škole. A Ken nám řekl, že nedlouhou předtím měl Justin při hokeji ošklivou nehodu. Protihráč mu nasadil bodyček, Justin upadl a pořádně tvrdě narazil hlavou na led, dost tvrdě, aby utrpěl otřes mozku. Vzali ho domů a uložili ho do postele.

Už se neprobudil.

Když jsem uslyšel, co se stalo, měl jsem pocit, že se mi žaludek propadl až pod zem. Nemohl jsem uvěřit, že je Justin mrtvý. Už to bylo skoro deset let, co jsem ho naposledy viděl, vždy jsem ale věděl, že tu někde je a pravděpodobně dělá prakticky stejné věci jako já. Jenomže teď už je nedělal.

Justin byl jedináček, jeho rodiče nyní byli úplně sami a cítil jsem se kvůli nim strašně, současně jsem byl zlomený žalem a nervy jsem měl zničené ze smrti kamaráda. Kromě toho jsem ale cítil ještě něco jiného, co jsem nedokázal přesně identifikovat. Slova „ztracená nevinnost" mi tehdy na mysl nepřišla a ten nepříjemný, deprimující pocit jsem začal rozpoznávat teprve pozdě, v době, kdy vrcholila naše oceánská plavba – bylo to, jako kdyby Justinova smrt značila konec jedné éry, konec dětství, které se mi už nikdy nevrátí.

Naší první zastávkou byl přístav v San Diegu, kde jsme nabrali zásoby. Poté jsme zamířili dolů k ostrovu Guadelupe a do Caba San Lucas. Po několikadenní zastávce v Cabu jsme obepluli cíp Baja a zamířili do La Pary. Než jsme odpluli k mexické pevnině, strávili jsme několik týdnů v tamním přístavu a mezi okolními ostrovy. V Mexiku jsme navštívili Mazatlán, Puerto Vellarta, Manzanillo a nakonec Acapulco, poslední místo, kde jsme před opuštěním kontinentu doplnili zásoby. Brzy poté jsme již mířili k jihozápadu přes tisíce mil otevřeného oceánu do srdce

jižního Pacifiku směrem k řídce osídleným Markézám, ležícím nedaleko Tahiti. Cesta k cíli nám měla trvat měsíc.

Třicet dnů se nezdá být mnoho, když jste ale na otevřeném moři, kde na všech stranách nevidíte nic než vodní hladinu, je to věčnost. Ale se sestrou jsme během té plavby zažili i příjemné chvíle. Sedávali jsme na přídi a sledovali delfíny, jak skáčou a hrají si před lodí. Vždy jsme měli nahozenou udici a nachytali slušné množství ryb.

Dlouhá plavba na moři je skvělá příležitost k sebepoznání. S tátou jsme si rozdělili noční hlídky. Já přebíral službu od mámy a sestry o půlnoci, držel hlídku do čtyř hodin ráno a pak ji předal tátovi, který pak sloužil až do východu slunce. Noční obloha nad jižním Pacifikem byla úžasná. Někdy bylo nebe tak jasné a plné hvězd, že jsem měl pocit, jako bychom se plavili vesmírem. Snad každých deset minut jsem viděl padající hvězdu.

Tyto chvíle osamění, kdy se nebesa přede mnou otvírala jako stránky knihy, začaly pracovat v mé mysli. Během těch dlouhých hodin jsem začal přemýšlet o svém životě, o všem, co jsem zažil, a nemohl jsem se vyhnout ani úvahám o budoucnosti, o tom, kam může směřovat.

Myslím, že to je něco, co většina dětí nedostane příležitost zažít – takové přerušení každodenní rutiny, kdy není na práci nic jiného než úvahy o ohromné rovině času a možnostech, které obsahuje. Zatímco jsem se svou rodinou proplouval jižním Pacifikem, všichni mí přátelé doma chodili do školy, poflakovali se kolem, prohánělí holky, šli si lehnout a pak se příštího dne vzbudili a znovu dělali to samé. Rozptylování a neustálý ruch a málo času na skutečné zamyšlení nad sebou samým. Jako dospělý jsem se setkal s lidmi, kteří vyrůstali na rančích, a zjistil jsem, že i oni zakusili to samé jako já v šestnácti letech na oné transoceánské plavbě.

Nemohu tvrdit, že bych tehdy v záhybech své duše objevil něco překvapivě nového, ale jistým způsobem, který nedovedu přesně popsat, jsem cítil, jako by mé úvahy pronikly o něco hlouběji a možná se rozšířily. Začal jsem si uvědomovat, že chci se svým životem udělat něco jiného,

něco speciálního. Nevěděl jsem přesně, co by to mělo být, ale jasně jsem si uvědomoval, že i když mám rád život kapitána potápěčského člunu, do kterého mne během několika posledních let tak důkladně zasvěcovali Bill Magee a kapitán Mike, přece jen bych v přístavu nebyl nikdy spokojen. Vzdor neuvěřitelnému velebnému klidu oceánu ve mně narůstal neklid, touha, která mi začínala našeptávat: *Ať už tvůj život zamíří jakýmkoli směrem, jdi s ním!*

Těch třicet dnů na moři mi též umožnilo leccos dokázat. Dokončil jsem látku celého školního roku (měsíc před plánem), naučil se žonglovat a přečetl spoustu knih. Zvládl jsem celého Pána prstenů a plnou krabici klasických románů. Jedním z mých oblíbenců byl Steinbeck. Měl jsem rád jeho přímočarý styl a identifikoval se s jeho silnou vazbou ke Kalifornii.

Také jsem s tátou provozoval astronavigaci. Bylo to ještě v době před GPS. Měli jsme sice satelitní navigační jednotku, předchůdce dnešních zařízení GPS, bylo ale třeba čekat dvanáct hodin, než se nad nás dostal satelit, aby zafixoval naši polohu. A tak jsme ještě velice často zjišťovali svou polohu po staru – za pomoci astronavigace a výpočtu.

Po třiceti dnech na moři jsme přistáli u Hiva Oy, jednoho z větších (tj. méně nepatrných) ostrovů odlehlých Markéz. Markézy, téměř neustále zahalené v mracích, vystupují majestátně z Tichého oceánu, vzhledem podobné severnímu břehu havajského řetězu. Místní přístav byl krásný, s nádhernými plážemi z černého písku, nahoře na vzdálených útesech s panoramatem vodopádů. Své poslední roky tu strávil Gauguin, stejně jako belgický zpěvák a autor písní Jacques Brel. Knihy inspirované návštěvou Hiva Oay napsali Herman Melville i Robert Louis Stevenson.

Zakotvili jsme *Agio* v zátoce a na břeh se přepravili v malém člunu. Způsob života místních lidí mi připadal současně úžasný i legrační. Žili v dosti primitivních chatrčích s doškovou střechou – a jezdili ve zbrusu nových Toyotách s pohonem na všechna čtyři kola, na které jim přispívala francouzská vláda.

Na Hiva Oay jsem se setkal s dívkou, na kterou nikdy nezapomenu. Nikdy jsem se nedozvěděl, jak se jmenuje, mezi námi existovala naprostá

jazyková bariéra. Přesto mezi námi prostě nějak přeskočila jiskra. Chodili jsme na dlouhé procházky úchvatnou tropickou scenérií, míjeli úžasné vodopády, ale ať bylo naše okolí sebekrásnější, ona byla ještě nádhernější. Jako by vystoupila ze snu. Nikdy jsem si k ní nic nedovolil, dokonce ji ani nepolíbil, když jsme ale odplouvali, hrozně mi chyběla. Samozřejmě jsem věděl, že tam nemůžeme zůstat a že není otcovou vinou, že musíme odjet, ale i tak mě to roztrpčilo a přililo další olej do ohně odporu, který ve mně již hořel.

Už v té době jsme s tátou za sebou měli sérii stále ostřejších neshod kvůli ovládání lodi. Dosud to byly spíše drobnosti, ale to se mělo změnit.

Na otevřeném oceánu to nebylo tak zlé. Když se plavíte přímo jedním směrem, tak prakticky jenom opravujete a sledujete svůj kurs. Avšak kdykoli jsme se přiblížili k pevné zemi, a zvláště když došlo na navigaci v pobřežních vodách, docházelo mezi námi ke konfliktům. Chtěl jsem více mluvit do toho, jak řídíme člun. Měl jsem pocit, že by měl vyslechnout můj názor. V té době jsem s navigací v pobřežních vodách už měl hodně zkušeností. „Podívej," řekl jsem mu, „nejsem žádný amatér, vím, co dělám."

V jižním Pacifiku je kvůli charakteru hlubokomořských útesů obecným zvykem spouštět dvě kotvy. Nejdříve spustíte příďovou kotvu a pak vyhodíte záďovou kotvu a člun mezi nimi pevně zajistíte. Jako obě kotvy otec používal typ zvaný CQR, který využíval i po většinu své plavecké kariéry v Seattlu, Kalifornii a Mexiku. CQR je typ kotvy, který se zaryje do dna a skvěle drží v pískovitém, jílovitém i bahnitém dnu, ale pro skalnaté nebo korálové útesy není tou nejvhodnější volbou.

Na palubě jsme měli též víceúčelovou kotvu Bruce, kterou jsem získal v době, kdy jsem pracoval na potápěčském člunu, a právě této kotvě bych dal nyní přednost. Bruce je zkonstruována tak, aby fungovala na široké paletě typů mořského dna. Kvůli vysoké spolehlivosti ji používá většina komerčních člunů. Kotvu Bruce jsem znal už od svých prvních dnů na potápěčském člunu, po pravdě právě ona byla příčinou oněch mnohých nočních probuzení. Ta zatracená kotva by *udržela cokoli*.

„Podívej," řekl jsem, „jsme na korálovém útesu. Vím, jak to pod vodou vypadá na takových místech. Jsem potápěč, tati. Máš ponětí, s kolika uvízlými kotvami jsem si musel poradit? Věř mi, na přídi potřebujeme Bruce."

Můj otec to tak neviděl. „Na tomhle člunu je jen jeden kapitán," bylo vše, co řekl, „a ty víš, kdo to je."

Měl jsem vztek. Současně jsem ale v té záležitosti nebyl namyšlený pacholek. Moc dobře jsem věděl, že můj postoj k prosazení toho návrhu příliš nepomáhá, ale paličatě jsem trval na svém. Mí rodiče mě nedokázali zastavit, když jsem si ve dvou týdnech chtěl vykřičet plíce, a řekl bych, že v šestnácti letech nebylo o nic snazší mě k něčemu přimět.

První večer v přístavu jsme spustili příďovou i záďovou kotvu, v obou případech typu CQR. Z nich byla důležitější příďová – a když jsme se příštího rána probudili, zjistil jsem s potěšením, že jsme příďovou kotvu vláčeli po mořském dně a člun málem najel na břeh. Nemohl jsem se dočkat, až tátovi řeknu pěkně od plic, jaký nanicovatý zmetek ta kotva CQR je. Současně to ale ukazovalo i něco jiného – jak škodolibý parchant jsem byl.

Vždy, když jsme se s tátou hádali, sestra utekla do své kajuty, aby tomu napětí unikla, zatímco máma se snažila působit jako mírotvorce. Samozřejmě že byla na tátově straně, později ale za mnou sama zašla do mé kajuty, sedla si ke mně a říkala: „Brandone, musíš se uklidnit. Vím, že máš spoustu zkušeností, ale tenhle člun já tátův." Vylil jsem si před ní srdce a ona byla chápavá a snažila se o to, aby se situace nevymkla kontrole. Tentokrát se jí to ještě podařilo.

Pokračovali jsme v cestě zbytkem souostroví na největší ostrov severních Markéz, Nuka Hivu, a pak na archipelag Tuamotu, sérii korálových atolů, které tvoří největší řetěz korálových ostrovů na světě. A po celou dobu jsme se s otcem nepřestávali hádat. V době, kdy jsme připluli do tahitského hlavního města Papeete, situace už byla opravdu výbušná.

Již si nevzpomínám, která má slova přivedla otce ke konečnému výbuchu, ale ať už to bylo cokoli, přineslo to nejen konec mé cesty s rodi-

nou, ale současně i konec mého života s rodinou. Náhle mě otec držel pod krkem, zaťatou pěst připravenou k ráně, přičemž jsme oba na sebe hulákali. *Můj bože*, pomyslela si máma, *vždyť on z Brandona vymlátí duši*. Neudělal to, oba jsme ale věděli, že míříme k místu, na němž se ani jeden z nás nechce ocitnout. Dosáhli jsme bodu, z něhož už nebylo návratu. Jeden z nás musel jít – a on to nebude. Máma a sestra plakaly nevěřícně žalem a otec mě vyhodil z člunu.

Tedy nevyhodil mě z něj ve fyzickém smyslu toho slova. Prostě mi řekl, ať si sbalím svých pět švestek a najdu si nějaký jiný člun, který mě dopraví, kam budu chtít. A zdálo se, že to myslí vážně.

Než jsem se nadál, byl jsem z *Agia* nadobro pryč – odkázán sám na sebe v jižním Pacifiku.

Svým způsobem se mi ulevilo. Napětí mezi námi už začínalo být nesnesitelné a věděl jsem, že pokud se nerozejdeme, stane se něco opravdu strašného, co by nás oba nenapravitelně zranilo a určitě trvale poškodilo náš vzájemný vztah.

Stejně jsem ale byl tím, co se *stalo*, poněkud šokován. Také jsem měl strach.

V pozdějších letech jsme k sobě opět našli cestu a znovu vybudovali vzájemné přátelství, ale pro tuto chvíli se mnou otec nechtěl mít nic společného. Máma věděla, že momentálně není naděje na naše usmíření, udělala ale vše, co mohla, aby zajistila, že budu v pořádku. Byla si jistá, že pokud se dostanu domů, Bill Magee mě vezme k sobě a dohlédne na mě, a tak než jsem opustil Tahiti, pomohla mi spojit se s Venturou, takže jsme ho mohli informovat o mé situaci. Pomohla mi též zajistit přepravu na *Shilu*, čtyřicetistopovém katamaránu*, mířícím k severu do Hila na ostrově Hawaii, což byla cesta dlouhá téměř tři tisíce mil. Mými spolucestujícími byla tříčlenná rodina, rodičovský pár a jejich tří-

* Katamarán je plavidlo se dvěma souběžnými trupy nebo jedním trupem a velkým vahadlem. V historii byly proslulé zvláště katamarány starých Polynésanů. Pozn. překl.

letý syn. Matka měla se synkem plné ruce práce, a tak hledali dalšího člena posádky. Držel jsem půlnoční hlídky, což mi skýtalo spoustu času k přemýšlení o budoucnosti.

Svým způsobem jsem otci neměl za zlé, že mě vykopl z rodinného člunu. Cítil jsem, že to byla jediná možná věc, kterou mohl udělat. Mámě to doslova rvalo srdce z těla a znovu a znovu ho prosila, aby ustoupil, ale stejně si myslím, že i ona si uvědomovala, že už není cesty zpět.

Během dne jsem na *Shilu* buď spal, nebo se zabýval různými pracemi na člunu. Za noci jsem byl sám se svými myšlenkami. Ty noci byly pěkně tvrdé. Od té doby, co jsme se stali kalifornskými teenagery, jsme si sice s Rhiannon nebyli už tolik blízcí, pořád to ale byla moje sestra a byla součástí mého života, kam až mi sahala paměť. A teď byla pryč. Celá má rodina byla pryč. Byl jsem sám. V těch prvních nocích na té čtyřicetistopové krásce jsem se ke spánku probrečel.

Jak jsem už řekl, byl jsem vystrašený, řekl jsem si ale, že se přes ten strach musím dostat, a když jsem to dokázal, zjistil jsem, že je ve mně i jedna část, která je radostně vzrušená budoucností, která se přede mnou otevírá. Věděl jsem, že můj život dospěl k bodu velkého obratu. Měl jsem zkušenosti, jakých se většině ostatních šestnáctiletých nedostalo, pořád jsem ale ani zdaleka nebyl dospělý. Vždyť jsem ještě ani neměl řidičský průkaz.

Často jsem během těch osamělých nocí přemýšlel o tom, co se tam v přístavu Papeete mezi mnou a tátou odehrálo. Na jedné straně to byla tvrdé lekce ve vynucování autority. Táta měl pravdu – na lodi je jen jeden kapitán, stejně jako je pouze jedna osoba odpovědná za nějakou akci, úřad nebo jakoukoli firmu. Současně ale *přijal* mylné rozhodnutí. Během služby na *Peace* jsem se naučil přijímat rozkazy a ten pocit respektu k velitelskému řetězci se měl stát zásadním faktorem později, během mé služby v ozbrojených silách. Přesto, jak uvidíme, bude ještě dost dalších případů, kdy budu cítit, že je mou povinností postavit se, vzdor svému výcviku, autoritě, pokud mi bude můj instinkt říkat, že nás velitel vede po špatné cestě.

Katamarán byl *rychlý* – daleko rychlejší než všechny jednotrupé čluny, na nichž jsem se kdy plavil. Na Hilo jsme dopluli za necelé dva týdny.

Den předtím, než jsme dorazili do cíle, jsem ze své kajuty na levoboku vyšel na palubu. Bylo nádherné ráno. Jak jsem tak stál na palubě, něco v trupu upoutalo mou pozornost. Sklonil jsem se. Těsně nad čarou ponoru během noci vrazil do našeho člunu mečoun, zarazil bodec do trupu a ulomil si jeho špici. Ta zatracená ryba musela celá vyskočit z vody, aby nás mohla takhle probodnout. Popadl jsem fotoaparát a vyfotil si to. Ten snímek pořád ještě mám. Příštího dne jsme vpluli do přístavu v Hilu s kusem mečouního bodce zaraženým do trupu.

Vzpomínka na toho mečouna mi uvízla v paměti stejně pevně jako jeho meč v boku *Shila*. Co to k čertu bylo s tou rybou? Co ji přimělo vyskočit z vody, aby zaútočila na to podivné, neznámé plavidlo? Věděla, že útočí na něco, co je desetkrát větší a těžší než ona sama?

A do jaké budoucnosti se odrážím já a co mě v ní čeká?

Až mnohem později jsem se dozvěděl tuto zajímavou drobnost z biologie. I když je mečoun stejně jako všechny ryby studenokrevný, má v hlavě zvláštní orgány, které zahřívají oči a nos až o patnáct stupňů Celsia nad úroveň okolní teploty, což výrazně zlepšuje vidění zvířete a tudíž i jeho schopnost najít si kořist. Většina lidí by si patrně zvolila sokola nebo orla, ale přesto, hledáte-li totemové zvíře, které by ztělesňovalo ideu odstřelovače – zvláště odstřelovače, který pracuje na vodě – mečoun by nebyl špatnou volbou.

Nakonec to snad skutečně *byla* cesta za vizí.

Jakmile jsme se dostali do Hily, vrátil jsem se letadlem na pevninu a setkal se se svým starým šéfem Billem Mageem. Jak máma správně předpokládala, Bill mě rád viděl a řekl, že pro něj můžu zase pracovat a žít na palubě. „Hej," řekl, „školní povinnosti máš do konce roku z krku. Tak proč bys zase nezapadl do života na člunu?"

Nedokážu si ani představit, jaký by můj život mohl nabrat směr, kdyby mi neudělal tuhle velkorysou nabídku.

Brzy poté, co jsem se opět přidal ke kapitánu Billovi a vrátil se na *Peace*, dorazila Zvířata na několik dnů potápění. Tentokrát jeden z nich, mladší chlapík, přivedl s sebou několik přátel. Tihle chlapi byli rozhodně frajeři. Nevěděl jsem, co dělají, ale člověk na nich mohl vidět, že ať už je to cokoli, mají to doslova v krvi. Nebyli to žádní svalnatí nadupaní nadutci ani nevystupovali nijak drsně, bylo to něco hlubšího a méně nápadného. Když jste byli v jejich blízkosti, cítili jste, že v tom, jak se ti chlapi nesou, je něco speciálního. Cítili jste, že můžou klidně vyřídit žraloka levou rukou a s úsměvem odkráčet pryč.

Když mě, šestnáctiletého kluka, viděli při našem prvním ponoru potápět se bez vztlakového kompenzátoru a se dvěma ocelovými lahvemi, *všimli* si toho. „Sakra," řekl jeden z nich, „co to *je* za kluka?"

Dali jsme se do řeči. Chtěl vědět, jak jsem se stal lodníkem, a tak jsem mu o sobě něco málo řekl.

„Víš," řekl, „měl bys to zkusit s *tuleni*."

Tedy alespoň jsem si myslel, že řekl tohle. Neměl jsem totiž ani ponětí, o čem to vlastně mluví. Tuleni? Zabývá se ten chlapík vážně tuleni, jako pozorováním velryb a tak? Nebo si jen dělá legraci?

„Ne," řekl, „ne tuleni – ale *SEALs*.*"

Stále jsem to nechápal.

„Jednotky zvláštních operací námořnictva," vysvětloval. „SEALs. Znamená to moře, vzduch a země. SEAL.**"

Nikdy předtím jsem o tom neslyšel.

„Aby ses dostal do SEAL," dodal, „musíš projít nejtvrdším vojenským výcvikem na světě."

No, to už tedy upoutalo mou pozornost. O vojenství jsem toho moc nevěděl, ale vždy mě fascinovalo letectví, a až vyrostu, chtěl jsem se stát pilotem nebo astronautem. To, co mi popisoval, mě zaujalo. *Miluju*

* V češtině tato slovní hříčka nevynikne. Seal je anglicky tuleň. Pozn. překl.

** Sea = moře, air = vzduch, land = země. Pozn. překl.

vodu, pomyslel jsem si, *a jsem docela dobrý potápěč. To zní jako zatraceně lákavá perspektiva*.

Pravda byla taková, že jsem potřeboval nějaký plán, nějaké místo, kam bych mohl jít, a cíl, ke kterému zamířit. Když jsem v té době nebyl na palubě potápěčského člunu, surfoval jsem a různě po přístavu zabíjel čas s několika kluky. Ti si ale teď začínali s pervitinem a o to jsem neměl žádný zájem – já si dal pivo a to bylo tak vše – když jsem je viděl a pozoroval, kam míří, docela mě to děsilo. Věděl jsem, že odtud musím dříve či později vypadnout, mám-li se svým životem udělat něco lepšího.

Od toho okamžiku jsem měl pevný cíl – stát se příslušníkem Navy SEAL.

Neměl jsem ponětí, jak těžké to bude.

Kapitola 2.

Základní výcvik

PO TRANSKONTINENTÁLNÍM LETU Z LOS ANGELES JSEM přešel po můstku, prošel letištěm a ocitl se v Orlandu, sídlu Disneylandu, Epcotu a výcvikového střediska amerického námořnictva. Večerní vzduch, prohřátý spalujícím floridským sluncem, byl stále ještě teplý. Psal se březen 1993, bylo mi devatenáct let a měl jsem nastoupit do přijímače válečného námořnictva.

Nemohl jsem se ubránit údivu nad tím, proč mě námořnictvo posílá k výcviku přes celou zemi, když existuje naprosto vyhovující výcvikové středisko v San Diegu, jen pár hodin jízdy od mého bydliště, ale co jsem k čertu tehdy věděl? Na mé nástupní smlouvě ještě neoschl inkoust a věděl jsem, že nebude radno klást otázky. Vedle toho jsem pociťoval radostné vzrušení, že se konečně dostanu pryč z Ventury, k větším a lepším obzorům.

V mém letadle bylo ještě několik dalších adeptů přijímače. Setkal se s námi místní zástupce námořnictva, který nás naložil do autobusu, a brzy jsme se kodrcali k severu po *Route 436*. Cesta do místa určení nám zabrala téměř čtyřicet minut. Většina tohoto času prošla v tichu, zatíženém očekáváním, tíživou předtuchou a obavami.

Když jsme vjeli do výcvikového střediska a zaparkovali, uviděli jsme, jak silnici lemuje několik desítek chlapů. Křičeli na nás různé oplzlosti

a volali, jak rádi jsou, že nás tam mají. Připadal jsem si jako ve špatném filmu z vězeňského prostředí.

Bylo deset hodin večer, právě tak čas vystoupit, najít místo, kde jsme měli být ubytovaní, a zalehnout. Několik mých spolubydlících až do usnutí hlasitě plakalo. To by mi nevadilo. Opravdu jsem ale neocenil skutečnost, že nás příštího dne ve čtyři hodiny ráno nějací idioti vzbudili bušením na hliníkové popelnice a řevem: „Budíček! Zvedněte ty prdele, sakra!" Staří mazáci, pověření popoháněním stáda.

Po návštěvě holiče, který nás připravil o vlasy, jsme se shromáždili v jedné místnosti, kde došlo na tak zvaný okamžik pravdy: „Okej, kdo z vás lhal při náboru?" Nyní byla poslední příležitost svěřit se námořnictvu s některými temnými tajemstvími ohledně své sexuální preference (v té době ještě neplatila zásada „neptat se a neříkat") či přiznat drogovou závislost. Když přišlo na sex, pití a flámování obecně, nebyl jsem rozhodně žádný anděl, ale měl jsem dvojí výhodu – byl jsem heterosexuál a nebral jsem drogy. Ale i kdyby tomu tak nebylo, měl bych dost rozumu na to, abych držel jazyk za zuby. Někteří přiznali, ano, občas je vzali. Museli jít na zkoušku moči. Někteří prošli, jiní museli pryč.

Poté jsem se dozvěděl, že jsem byl přidělen k rotě I-081 (rota čítala zhruba sto lidí), která byla integrovaná. V té době mělo námořnictvo tři výcviková střediska – v San Diegu, na Velkých jezerech a to, v němž jsem právě stál. Z těchto tří bylo pouze Orlando integrované.

Tato „integrace" neznamenala, že by zde společně ve vší harmonii sloužili černoši, běloši, Hispánci a Asiaté. Znamenalo to, že společně cvičili stejně vystrojení muži a ženy. Poprvé jsem se tak setkal s tímto aspektem vojenského plánování, který jsme s dojatou slzou v oku nazývali FUBAR – čili *nenapravitelně zkurvený*.* Námořnictvo ve své sociologicky pokrokové moudrosti těsně předtím rozhodlo, že ve výcvikovém táboře nuceně integruje muže a ženy, zatímco jim současně zakáže rozvíjet jakýkoli vzájemný sociální styk. Nemusíte mít doktorát z behaviorální

* FUBAR – Fucked up beyond all repair. Pozn. překl.

psychologie, abyste přišli na to, co se stane, když umístíte do omezeného uzavřeného prostoru devatenáctileté muže a ženy. Celý výcvik byl jednou velkou přehlídkou osahávání zadků, od začátku až do konce. I já jsem byl samozřejmě vinen, ale nikdy jsem nebyl dopaden či usvědčen.

Říkejte nám něco o plýtvání. Pouze mužská nebo čistě ženská rota by na spaní a inspekci potřebovala jen jedinou místnost. V naší integrované rotě jsme potřebovali *tři*: jednu pro společnou inspekci a pak další dvě, aby muži a ženy mohli spát v oddělených ubikacích. Bylo to šílené. Shromáždili jsme se ve společném prostoru k inspekci postelí a skříněk, stáli vedle skříněk v pozoru, zatímco nám instruktoři řvali do obličeje – přesně tak, jak to vídáte ve filmech. Pak jsme šli spát do oddělených ubikací, kluci do jedné, holky do druhé. Což v praxi znamenalo, že jsem každý den musel stlát dvě postele a k jedinému účelu jsme měli tři samostatná místa. Peníze daňových poplatníků v akci.

Nu, já si ale stěží mohu stěžovat. Vždy jsem byl ctitelem krásnějšího pohlaví.

Samozřejmě jsem první, kdo přizná, že s vyholenou hlavou nejsem právě pohledný. Lidé mi říkají, že tak vypadám hrozivě. Ale když mi vlasy začaly dorůstat, počal jsem u některých žen získávat plusové body. „Páni," řekla jedna. „Víš, jsi docela roztomilý, když máš vlasy." Byl jsem do ní zamilovaný a hned první týden jsem přišel k několika skvělým masážím zad.

Hej, možná ten výcvikový tábor nakonec nebude až tak zlý.

Ne – *bylo* to zlé. Když pomineme masáže zad a osahávání zadků, přijímač byly dlouhé dny tvrdého výcviku. Já osobně byl celý život fyzicky aktivní a myslel jsem si, že jsem v docela dobré formě. Cha cha. Přijímač mi nakopal zadek. Fyzická příprava byla jedna jediná věc – kliky a zase kliky. Ale ty nás nedostaly. Dostaly nás nekonečné hodiny pořadových cvičení.

Představte si neuspořádaný zástup stovky nezkušených bažantů, ze všech koutů země, ze všech sfér života a na všemožných úrovních připravenosti – a nepřipravenosti. Musí se naučit držet krok, obracet se a zatáčet, pochodovat doprava, pochodovat doleva, provést obrat na místě,

zatočit… a pokaždé to *někdo* zvoral, což znamenalo, že prakticky každou vteřinu každé minuty každé hodiny na nás řvali, abychom padli na zem, rozpálení a zpocení, a udělali dalších deset nebo dvacet kliků – pak znovu vztyk, abychom to *tentokrát udělali správně*. Což jsme samozřejmě neudělali.

Ty hodiny a týdny, než se tento porůznu sehnaný houf podařilo dokopat k tomu, aby se z něj stal jakž takž soudržný kvazi-vojenský oddíl, byly zničující. Každá chvíle, kdy jsme si třeba jen na půl minuty mohli lehnout na beton a vydechnout si, pro nás byla doslova darem z nebes. Když přišla noc, byl jsem utahaný jako pes a padl na lůžko jako vyčerpaný poutník v poušti, který narazil na oázu. Přitom mi tvrdá práce nebyla cizí a byl jsem v rotě jedním z lépe disponovaných lidí. Jiní trpěli mnohem více než já.

Poddůstojník první třídy Howard byl v námořnictvu prvním velitelem, se kterým jsem se setkal, a ztělesňoval v sobě to nejlepší i to nejhorší, s čím jsem se měl v následujících letech potkat. Byl inteligentní, akurátní a chováním i vzhledem profesionální. Na jeho služební bílé uniformě i upravené námořnické čepici by se nenašla jediná poskvrna, fald či odstávající stužka. Vedl zatraceně dobrou rotu.

A byl naprosto nespravedlivý.

Poddůstojník první třídy Howard byl černoch, který vyrostl v tvrdých podmínkách ulice chudinské čtvrti, a zřejmě se rozhodl, že během svého služebního období ve funkci velitele roty vlastnoručně napraví veškeré hříchy minulé rasové diskriminace. Začal tím, že hned na začátku na všechna instruktorská místa u roty přidělil černochy. Z nějakých sto lidí v rotě I-081 bylo možná deset černochů a ti dostali všechny výhodné funkce. Služba v prádelně, dva nejméně žádoucí posty, připadly bělochovi a bělošce.

Poddůstojník první třídy Howard byl vskutku prvotřídní rasista. Nebylo těžké to vidět. Nebylo také obtížné vidět, že bude při každé příležitosti prosazovat svou agendu. Byla to moje první zkušenost s dis-

kriminací z podřízené pozice a můj cíl byl jednoduchý – držet se tomu člověku z cesty a mimo jeho radar. V tom jsem měl spojence – svého spolubydlícího Rouche Colemana.

Coleman byl prohnaný černošský kluk, odkojený ulicí v chudinské čtvrti Chicaga, který se dal k námořnictvu, aby unikl násilí gangů, které zamořovalo jeho domov. Už byl jednou postřelen a měl jizvu, která to dokazovala. Mluvil uhlazeně, zřetelně a naprosto inteligentně.

S Colemanem jsme si od prvních chvíle padli do noty a on si dal za úkol vzít mě pod svá ochranná křídla. Přesně v intencích programu poddůstojníka první třídy Howarda byl Coleman jmenován velitelem pravoboční hlídky. Jako takový byl odpovědný za rozdělování nočních hlídek a každý večer se setkával s Howardem a ostatními veliteli z řad nováčků. Pak se vracíval na naši ubikaci a vyprávěl mi o těch poradách.

„Nemá právě rád bělochy," řekl.

„Jo," potvrdil jsem. „Už jsem si toho tak nějak všiml."

„Po pravdě," pokračoval, „je to rasistický čubčí syn."

Nemohl jsem nesouhlasit.

„Takže máš kliku, že jsem tu já, abych ti kryl tu tvou bílou prdel."

Měl naprostou pravdu. *Měl* jsem kliku, že mi kryl tu mou bílou prdel. Později jsme byli rozděleni na skupiny, které měly vykonávat na základně různé práce. A samozřejmě všichni běloši byli posláni na galeje do služby v kuchyni. Ale Coleman zasáhl v můj prospěch a vyreklamoval mě, abych mu pomáhal s plněním úkolů v kasárnách. Jeho žádosti bylo vyhověno, takže jsme pak strávili mnoho příjemných hodin u karet a plkáním.

Coleman byl jedním z nejmilejších lidí, jaké jsem kdy potkal. Stali jsme se opravdu důvěrnými přáteli a zůstali jsme jimi po celý základní výcvik. Byli jsme pak ve styku ještě několik let poté, co jsme se rozešli k rozdílným jednotkám a život nás zanesl různým směrem. Nakonec jsme se navzájem ztratili z dohledu. Často na něj myslím a přemýšlím, jak se mu vede.

V přijímači jsem zjistil, že vojenská zkušenost je skvělá pro likvidaci rasových bariér – donutí vás poznat lidi různého rasového původu

a rozličných kulturních tradic. Ukázalo se, že to byl jeden z největších přínosů, které mi dal můj čas u námořnictva, a během následujících let jsem měl získat nemálo opravdu skvělých přátel.

Brzy po příchodu do Orlanda nás všechny soustředili do velkého kruhu a postupně se nás jednoho po druhém ptali: „Co chcete dělat u námořnictva?"

Někteří z mých kolegů váhali, odpovídali nejistě či se zdálo, že nejsou přesvědčeni o tom, co říkají. Já ne. Když na mě přišla řada, neměl jsem nad čím se rozmýšlet. „Chci být SEAL."

Věděl jsem také, jakou reakci mám očekávat, a nebyl jsem tedy překvapen, když skutečně přišla. „Tak to tedy hodně štěstí," zašklebil se výsměšně jeden chlapík a kruhem se převalila vlna pochechtávání a posměšných vtípků.

Vždy mne ohromuje reakce lidí, když jim řeknete o něčem velkém, čeho chcete dosáhnout. Jak mnoho se jich vás snaží srazit dolů, klást vám překážky, říká vám, že to nikdy nedokážete. Myslím, že to dělají vlastně jaksi podvědomě. Často v tom ani není zlý úmysl. Je to prostě lidská reakce na vaše prohlášení, že máte vysoké cíle. Možná se vámi a vašimi sny cítí ohroženi, možná znevažováním vašich cílů chtějí ospravedlnit vlastní nejistotu a pochybnosti. Možná jsou cyničtí čistě jen z vlastního zakořeněného negativního přístupu k životu. Abych pravdu řekl, jejich skutečné důvody neznám a vlastně ani znát *nechci*.

Zažíval jsem to tehdy už třetí rok, od chvíle, kdy jsem si dal za cíl stát se příslušníkem Navy SEAL. Čas od času mi někdo řekl: „Páni, to je skvělé, byl by z tebe skvělý SEAL." Ale to se nestávalo příliš často. Když jsem o svém cíli někomu řekl, ať už učitelům, známým nebo i přátelům, tak se mi obvykle dostalo nevěřícné a výsměšné reakce. A teď, když už jsem byl u námořnictva, to bylo jen horší. Každý zde o SEAL věděl nebo přinejmenším věděl, že jeho součástí je jeden z nejtvrdších výcvikových programů na světě.

Ale mě to jen pohánělo dál. Čím víc takových řečí jsem slyšel, tím víc jsem chtěl dosáhnout svého. Věděl jsem, že jediným způsobem, jak

dokázat, že to myslím vážně, je všechny tyto reakce ignorovat a udělat to. Ve chvíli, kdy jsem seděl v tom kruhu v Orlandu, to nebylo těžké. Mnohem těžší to mělo být v následujících letech, ale brutálně tvrdé, když jsem se konečně dostal do BUD/S, legendárního výcvikového kurzu, se to mělo stát až za čtyři další roky.

Několik týdnů po mém nástupu do výcvikového tábora přišel „motivátor" (tj. náborář) SEAL. *Konečně*! pomyslel jsem si. *Už bylo načase, že se ukázal – na co k čertu čekal*? Pustil nám krátké video o životě v SEAL. Viděli jsme chlapi procházející zkouškami pod vodou, chvějící se zimou, absolvující různé testy v BUD/S. Video nás informovalo o vzniku SEAL v šedesátých letech, ukazovalo skvělé záběry mužů hlídkujících ve vietnamské džungli v levičkách, se začerněnými obličeji a vyzbrojených pořádně velkými puškami.

Ani jsem to video nepotřeboval vidět, přesto jsem ale trpělivě čekal, až skončí, a pak šel rovnou k tomu chlapíkovi a zeptal se ho, kde se mám zapsat. Střelil po mě ničivým pohledem, který říkal: *Nebude to tak snadné*. Tak to bylo největší podcenění za celou dekádu.

Zájem měli ještě čtyři další chlapci. Náborář nám pěti vysvětlil, že příštího rána musíme být nastoupeni vy tři čtvrtě na pět, abychom zahájili fyzickou a mentální přípravu. Normálně jsme všichni byli vzhůru asi čtvrt hodiny před budíčkem, který byl v šest ráno. Nyní budeme muset vstávat o hodinu dříve. Na další ztracenou hodinu spánku jsem se netěšil – ale sakra, jestli to byla cena za přijetí, pak ji rád zaplatím.

Příštího rána jsem nastoupil jen já a dva další chlapci. Řekl bych, že zbylí dva byli videem nadšení, ale realitou už tolik okouzleni nebyli. Byli to první dva ze stovek lidí, které jsem na své cestě za trojzubcem SEAL viděl odpadnout.

Po zbytek základního výcviku jsme my tři vstávali o hodinu dříve než všichni ostatní a zamířili na speciální program fyzické přípravy, který nás měl dostat do formy pro BUD/S. Byl jsem tím nadšený. Právě kvůli tomu jsem tady byl. Alel řeknu vám, ta fyzická příprava mi dávala pořádně zabrat.

Sto kliků jen na rozehřátí. Pak tisíc nůžek: Ležíte na zádech, ruce pod zadkem a stříháte nohama ve vzduchu. Zabiják na břišní svaly. Zkuste si to. Lehněte si na záda, paže připažené, ruce zasunuté pod zadek, zvedněte nohy stopu do vzduchu a stříhejte jimi. Potom pomyslete: *tisíckrát*.

A pak, shyby – desítky, zase desítky a ještě další desítky. Tak to pokračovalo hodinu, zatímco si naši kamarádi v táboře užívali další drahocennou hodinu spánku. Bylo to brutální, ale dostalo mě to do formy.

Zanedlouho z nás tří zbyli jen dva. Další odpadlík na cestě k SEAL.

Jak ubíhaly týdny a my se blížili vyřazení, neustále jsem se dotazoval na svůj rozkaz k nástupu do BUD/S. Nakonec jsem do své záležitosti zainteresoval jednoho z příslušníků SEAL a ten zjistil, jak moje situace vyhlíží. Nemohu říci, že bych byl s jeho zjištěním spokojen. Jedno z rozhodnutí, které jsem udělal před rokem, se mi vrátilo jako bumerang.

V létě 1992, hned po absolvování střední školy, jsem s tátou navštívil náborovou kancelář válečného námořnictva ve Ventuře. Pár dnů po tomto rozhovoru mě tamní náborář odvezl sto mil do Bakersfieldu do vojenského náborového a přijímacího střediska.*

V Bakersfieldu mi udělali kompletní zdravotní prohlídku, následovanou rozřaďovacím testem, a pak mě posadili ke stolu s loďmistrem Rosalesem. Ve skutečnosti se Rosales nejmenoval, jeho pravé jméno neznám. Tedy, kdybyste mě z té místnosti vytáhli a zeptali se na jeho jméno, nebyl bych vám je schopný říct. Loďmistr Rosales totiž pocházel z Filipín a měl tak hrozný přízvuk, že jsem stěží rozuměl tomu, co říká.

Slyšel jsem, jak ze sebe vypravil něco, co znělo jako: „Kou cu cete?" Vyčkávavě se na mne podíval v očekávání odpovědi. Trvalo celou minutu, než mi to seplo. Řekl: „Jakou práci chcete?" Okej. Je to rozřaďovací pohovor. Věděl jsem, že jsem v umisťovacím testu dosáhl opravdu pěkného výsledku, a tak jsem šel hned za svým.

„Chci být Navy SEAL."

* MEPS – Military Enrollment Processing Station. Pozn. překl.

Prohlédl si mě od hlavy k patě a pak začal něco hledat ve svém počítači. Ten byl tak archaický, že jsem napůl očekával, že uslyším, jak v něm při tom hledání do sebe zapadají zrezivělá kolečka. Po minutě přikývl a pohlédl na mě.

„Dostal jsem vás do leteckého pátracího a záchranného programu." Když to říkal, oči se mu rozšířily, jako by mi sděloval, že jsem v pořadí na funkci předsedy sboru náčelníků štábů. „Budete plavec u pátrací a záchranné služby!"

Okej – počkat! *Cože*? Chci být SEAL, ne sloužit v letecké záchranné osádce. Ve tváři se mi musel zračit zmatek a zklamání, protože znovu přikývl a začal ke mně důrazně promlouvat.

„Je to prostě skvělej program, člověče – dostanete zatracenýho poddůstojníka hned, jak z něj vylezete, zatraceně, člověče."

Pohlédl jsem přes rameno na svého náboráře. Usmál se a přikývl. „Je to solidní program, Webbe, a není mnoho lidí, kteří by se do něj kvalifikovali."

Mluvil pravdu, jak jsem měl zjistit. V námořnictvu je pro příslušníka mužstva plavec v pátrací a záchranné osádce hvězdný post, jedno ze čtyř nebo pěti nejvytouženějších služebních zařazení.

Pro řadového námořníka může být život na lodi peklo – dvanáct hodin služby, dvanáct hodin odpočinku, v některých případech může vykonávat pěkně odpornou práci. Můj náborář byl „technik trupu", což je v námořnictvu uhlazené označení pro lodního instalatéra. Představte si, že po šest měsíců bez přestávky pracujete na záchodech a taháte z nich posrané trubky. Ať už je vaše zařazení (námořnický výraz pro „práci") jakékoli, tak pokud jste na lodi poprvé, pak první tři měsíce strávíte na galejích – jste otrockou pracovní silou (úděl, před kterým mě Coleman zachránil). Ale jste-li u záchranného týmu, pak tomu tak není. Jakožto plavec u záchranářů každý den vstanu a zkontroluji letový rozvrh. Pokud toho dne nebudu přidělen k žádnému letu, budu vykonávat pomocnou službu, jako např. doplňování letových deníků, v zásadě ale budu mít volný den. Příštího dne mě možná bude čekat dvouhodinový

let, během něhož někam dopravíme nějakého admirála – a to bude vše. Skvělý flek.

Tehdy jsem nic z toho nevěděl a to, co popisoval, rozhodně nevyznívalo jako cesta k výcviku SEAL. Znovu jsem na loďmistra Rosalese pochybovačně pohlédl.

„Je to zatraceně dobrý místo, pokud se chcete dostat k SEAL, člověče," trval si na svém.

V tom byl ale ten problém. Loďmistr Rosales nevěděl přesně, kudy vedou cesty do SEAL, a kvůli tomu neměl jasnou představu, jak mne kormidlovat správným směrem. V následujících letech byl náborový proces zdokonalen. Dnes můžete ze základního výcviku přejít přímo do speciálního výcvikového tábora dle svého zařazení a pak přímo do BUD/S. Ale tehdy to tak nechodilo. Když jsem já nastupoval k námořnictvu, existovala tzv. zdrojová zařazení SEAL – jisté odbornosti, v nichž byli rutinně vyhledáváni noví kandidáti pro SEAL. Pokud jste neměl jednu z těchto odborností, pak jste musel nastoupit do služby u operačního loďstva a odtud se poté dostávat k SEAL dlouhou oklikou. Později jsem si uvědomil, že jsem se do BUD/S mohl dostat daleko přímější cestou, takže v tomto smyslu se pátrací a záchranná služba ukázala být dlouhou oklikou.

Nu, po pravdě jsem ale mohl jít řadou mnohem horších oklik. Loďmistr Rosales měl pravdu v jedné věci – pátrací a záchranná služba představovala zatraceně dobrý program. Znamenalo to, že jsem měl garantovanou školu leteckých osádek a pátrací a záchrannou školu, po jejichž absolvování si budu moci vybrat svou s letectvím spjatou odbornost v letadle nebo vrtulníku. Také jsem mohl postoupit z E-1, nástupní hodnosti řadového námořníka na E-4, tedy do poddůstojnické hodnosti, což znamenalo značný vzestup na platu i statutu. Časem jsem měl být vděčný, že jsem se pustil touto cestou – neměl jsem ale ani ponětí, jak obtížné bude dostat se z tohoto programu do BUD/S.

Dostal jsem odklad, což znamenalo, že do výcvikového tábora jsem měl nastoupit až za dobrých deset měsíců. To léto, podzim a zimu jsem

strávil prací v potápěčském obchodě Mika Dahana ve Ventuře, pracoval jsem a čekal. Byla to dobrá doba. Mike vedl skvělý podnik a jeho vedoucí Keith Dinette a Keithova středoškolská láska Nicole se stali mými dobrými přáteli. (Blízkými přáteli jsme dodnes.) Přesto jsem se už nemohl dočkat, až se vydám na cestu za svým cílem – stát se příslušníkem Navy SEAL. Konečně se v lednu v poště objevila letenka. Jeden přítel mě zavezl na letiště do Los Angeles, kde jsem se sešel s dalším chlapíkem, který též mířil do výcvikového tábora. Příštího rána jsme seděli v letadle do Orlanda.

A teď jsem tu stál, pouhý den před vyřazením ze základního výcviku, a lámal si hlavu, jak se k čertu dostat do BUD/S.

„Je mi líto, Webbe," řekl mi ten chlap od SEAL. „Jste přidělený k pátrací a záchranné službě – a to je program, který trpí nedostatkem lidí. Nemůžeme vás z něj jen tak přetáhnout. Budete muset počkat, až vás definitivně přidělí k nějaké jednotce a pak požádat o přeložení."

Říkejte mi něco o tom, jak mi to vzalo vítr z plachet. Prosil jsem ho, aby mě nechal vyměnit program, řekl mi ale, že toho pro mě nemůže mnoho udělat.

„Buďte trpělivý," nabádal mě. „Prokazujete slibné předpoklady, máte dobré vlastnosti. Pokračujte takhle dál. A až budete u jednotky, tak prostě požádejte o přeložení."

Nebyl jsem s tím spokojený, ale co, řekl jsem si. Aspoň mě nečeká natírání lodi. Pátrací a záchranná služba bude skvělý program, skvělá služba – a vedle toho, jak se dostanu k jednotce, můžu požádat o přeložení a dostat se rychle do BUD/S.

Hej, jak dlouho to může trvat?

Na slavnostní vyřazení do Orlanda dorazil i táta. Byl to dobrý pocit, odcházet odtud s vědomím, že jsem dokázal něco významného. Mohu říct, že na mě byl hrdý.

O rok dříve, když poprvé uslyšel, že to s nástupem k námořnictvu myslím vážně, byl tu táta pro mne a povzbuzoval mě, dokonce mi dal

Ford Rangera, jako společný dárek za absolvování střední školy a nástup k námořnictvu. Na rozdíl od tolika jiných lidí, kteří se na mé přání dostat se do SEAL dívali skepticky, mě táta plně podporoval. Vzhledem k naší nelehké společné minulosti jsem z toho měl opravdu dobrý pocit.

S manželstvím mých rodičů to nebylo dobré. Poté, co se vrátili z oné nešťastné plavby na Nový Zéland (bez jednoho mladistvého syna), zjistili, že jsou mezi nimi nepřekonatelné rozpory, které nejsou schopni vyřešit. Možná, že je umocnil stres z návratu do reality Spojených států po jejich velké plavbě. A jsem si jistý, že nepomohla ani finanční situace. Ať už byly tehdy konkrétní důvody jakékoli, táta se rozhodl pohnout dál.

Máma z toho byla zdrcená, ale časem se z toho dokázala dostat (i když se přes rozchod nikdy zcela nepřenesla) a nakonec se seznámila s jiným mužem. Během několika let si táta musel uvědomit, co ztratil, protože se ji snažil získat zpět. Ale přes můstek, za který ji zahnal, cesta zpět nevedla a ona se k němu už nevrátila.

Čas od času mě přišel navštívit na *Peace*, potápěčský člun kapitána Billa, a občas se i potápěl. Naše vztahy byly i nadále hodně napjaté, jako předtím na palubě *Agia*. Na jedné z těchto návštěv, brzy po mých sedmnáctých narozeninách, jsme se potápěli u ostrova Gull, malé skalnaté výspy vystupující z moře za ostrovem Santa Cruz. Zakotvili jsme a táta byl ve vodě jako jeden z prvních. O půl hodiny později zamířil k hladině, aby se podíval, kde je člun – a vynořil se přímo ve velkém chomáči chaluh. Bylo to velmi špatné místo, kde se příboj rozbíjel o mimořádně skalnaté pobřeží. Do chaluh se zapletl, zpanikařil a vyplivl náustek.

V té době jsem sloužil jako záchranný potápěč, a tak jsem se ponořil, abych mu pomohl. Vidím to před sebou, jako by se to stalo dnes. Hledím na Jacka Webba, svého neohroženého hrdinu, jak v panice volá o pomoc, a já jsem ten, kdo ho přijde zachránit. Bylo obtížné srovnat si to v hlavě, ale naskočila automatika výcviku. Vrhl jsem se do vody, bleskově uplaval těch tři sta nebo čtyři sta yardů a vytáhl ho odtud. Ocitli jsme se v podivné situaci a nikdy jsme o tom nemluvili, viselo to ale nad námi a naše už beztak turbulentní vztahy to ještě více zkomplikovalo.

Hned po vyřazení ze základního výcviku jsem dostal svůj první vojenský plat. Nemohl jsem se dočkat, až se na něj podívám. Roztrhl jsem obálku a hleděl na čísla. Bylo to asi sedm set dolarů. Vzhledem k tomu, že jsem v táboře byl dva měsíce, dávalo to něco málo přes deset dolarů na den. Už ve čtrnácti letech jsem si prací na potápěčském člunu vydělával více! Ale to mi nevadilo. Bylo to něco – a byl jsem v námořnictvu, na cestě k tomu stát se SEALem.

Měl jsem k dispozici týden, než se budu muset hlásit ve škole pro členy leteckých osádek v Pensacole, a tak jsem si koupil letenku, abych navštívil tátu, který tehdy žil v Jackson Hole, přímo na hranici Idaha s Wyomingem. Odletěl jsem do Salt Lake, odkud mne táta odvezl k sobě domů, kde jsme zažili příjemné společné chvíle. Lyžovali jsme, popíjeli pivo, poflakovali se. Projížděli jsme se po okolí v Rangeru, který mi během výcviku u námořnictva opatroval v Jackson Hole. Měl jsem pocit, že snaží překlenout tu propast mezi námi a oceňoval jsem to, i když mezi námi stále panovalo jisté napětí.

Týden uběhl a byl čas, abych se vrátil. Měl jsem několik uniforem, které jsem chtěl dát do čistírny. Ale skoro všechny peníze jsem utratil za letenky, takže jsem byl prakticky bez jediného dolaru.

„Hele, tati," řekl jsem, „mohl bys mi dát trochu peněz, abych si mohl nechat vyčistit a vyžehlit uniformy, abych vypadal upraveně, až se vrátím?"

Chvíli na mě mlčky hleděl – a pak mi dal co proto, vyčítal mi, že z něj chci vyrazit peníze.

Co to k čertu je? Zíral jsem na něj a nevěřil vlastním uším. Po celé té době, po všem, co jsme spolu prožili, ve mně chce vyvolat pocit viny kvůli pár dolarům na čistírnu? Do prčic, vždyť jsem mu zachránil život a on mi nechce ani pomoci s vyčištěním uniforem?

To mě vytočilo a začal jsem na něj hulákat – a než jsme si oba uvědomili, co se vlastně děje, seděl jsem za volantem Rangera a řval jsem vzteky a frustrací.

Okamžitě si uvědomil, že strašlivě přestřelil, a cítil se kvůli tomu opravdu hrozně – alespoň tak soudím z toho, co jsem se dozvěděl o mnoho let později. Tehdy to rozhodně nedal najevo. Zahalila nás přikrývka tichého nepřátelství. A ty peníze mi dal. Já jsem si přísahal, že už po něm nikdy nebudu nic chtít, nikdy. Rangera jsem nechal u něj a řekl mu, že je teď jeho. Nestál jsem o něj.

Nerozešli jsme se v dobrém. Brzy, i když ne dost rychle, jsem byl od něj pryč a seděl v letadle mířícím na Floridu, vstříc další etapě mé cesty.

Touto další etapou byla Pensacola, ležící v severozápadním výběžku Floridy, kde jsem měl nastoupit na dvouměsíční výcvik v námořní škole členů leteckých osádek.

Škola leteckého personálu byla mnohem uvolněnějším prostředím než základní výcvik. Zatímco celý základní výcvik spočíval v získání jisté fyzické kondice, letecká škola nám měla hlavně poskytnout orientaci a též prověřit, že žádný z nás nemá fyziologické obtíže s létáním.

Vstávali jsme brzy, oblékli šortky a trička, absolvovali rozcvičku, snědli snídani a poté nastoupili do učebny. Přikurtovali mě do leteckého trenažéru, velké válcovité komory vybavené sedačkou s opěradly. Jakmile mě do ní zavřeli, začala se ta věc pohybovat, otáčet se měnící se rychlostí, tu rychleji, tu pomaleji, v nepředvídatelných intervalech měnit rychlost i směr. A po celou dobu ke mně promlouval neviditelný mluvčí a prováděl mě různými manévry. Bylo jasné, že toto zařízení je určeno k tomu, aby otestovalo naše vnitřní ucho, ověřilo meze naší schopnosti přestát zrychlení a extrémní manévry, aniž by nás postihla závrať. Říkali jsme mu otočné zvracedlo.

Někteří kluci byli z výcviku vyřazeni hned, jiní později. Několik dalších neprošlo drogovými testy (vrtalo mi hlavou, jak se vůbec mohli dostat tak daleko) a jeden či dva měli psychické problémy, které je diskvalifikovaly.

Standardy fyzické přípravy v letecké škole byly o něco přísnější než v základním výcviku. Přesto to nebylo nic moc. Mně se fyzická příprava zdála hodně snadná, a dokonce jsem měl pocit, že se začínám dostávat z formy. Pro některé lidi to ale nebylo vůbec snadné a několik dalších skončilo, protože nedokázali splnit normy fyzické přípravy.

Pro mladého námořníka byla Pensacola skvělým místem. Byli jsme přímo na hranici Floridy a Alabamy a panovala tu značná volnost. Dívky byly všude, a pokud jste sloužil v ozbrojených silách, tak vám ve většině barů ve městě nekontrolovali doklady. Ocitl jsem se v nebi.

Většina naší třídy se měla stát členy leteckých osádek nebo získat jinou odbornost v námořnictvu. Jen hrstka nás byla určena pro SAR (pátrací a záchrannou službu), a když přišla chvíle vyřazení ze školy, řekli jsme si: „Do hajzlu." Byli jsme radostně napjatí, cítili jsme ale také trochu strach. Věděli jsme, že náš další krok bude o hodně těžší.

Po ukončení letecké školy jsem zamířil o blok dál na čtyři týdny pátracího a záchranného kurzu a samozřejmě, tady to bylo podstatně náročnější. I když to bylo jen přes ulici, stejně dobře jsem se mohl ocitnout na jiné planetě. Pátrací a záchranná škola – to byl zcela jiný svět.

Panoval v ní přísný řád a atmosféra byla seriózní a profesionální. Každého dne jsme časně ráno nastupovali k inspekci a naše uniformy musely být v dokonalém stavu. Poté jsme šli na fyzickou přípravu, následovanou tři míle dlouhým kondičním během. Pak přišlo na řadu plavání, poté učebna a nakonec nás čekal výcvik v bazénu.

Celý výcvik se točil kolem obrovského krytého bazénu, který simuloval situaci na moři, nepravidelnost vln na otevřeném oceánu, to vše na prostoru velké tělocvičny. Byly tam ohromné rozprašovače, které měly simulovat efekt vrtulníkových rotorů a padákům podobná zařízení, visící na jeřábu, na nichž nás protahovali bazénem. Naučili jsme se základům záchranářské práce a pak přešli k pokročilejším technikám záchrany sestřelených posádek letounů.

Představte si, že jste pilot a musíte se katapultovat ze svého letadla. Je to uprostřed noci a vy se na padáku snesete do neklidné vody. Nic

nevidíte, táhne vás to dolů, jste zapletený do pavučiny padákových šňůr a voda je ledová. A my jsme ti, kdo do těchto podmínek skákají z helikoptér, aby vám zachránili prdel.

Když se lidé nečekaně ocitnou ve vodě, mají sklon k panice, a i když jste ten, kdo k nim plave, aby jim zachránil život, věší se na vás a stahují vás dolů. Není to vůbec vědomé, pramení to výhradně z paniky. Ale ať už to je vědomá či podvědomá reakce, tak jako tak dělají vše, co je v jejich silách, aby vás utopili. A tak jsme se učili spoustu věcí, které nás podle instruktorů měly zachránit před utonutím.

Cílem bylo zajistit, že budeme připraveni na všechny podmínky, v nichž se budeme moci ocitnout. Naučili nás, jak dostat pilota z padáku a pak ho buď připnout na nosítka, nebo v podpaží upevnit do záchranného popruhu. Pak jsme se měli připnout i my a nechat se vytáhnout do čekající helikoptéry, přičemž celou tu dobu byla oběť v panice a snažila se s námi zápasit. Existují desítky rozličných typů postrojů, řemenů, padáků a dalších systémů a my se museli naučit zacházet se všemi – a museli jsme to umět i poslepu, zepředu i pozpátku, protože se mohlo stát, že s nimi budeme muset pracovat za těch nejhorších okolností, s panikařícími nebo ochromenými lidmi v rukách. Museli jsme také zvládnout celou škálu postupů první pomoci, protože nikdy nevíte, jaké zranění mohl sestřelený pilot utrpět.

Ke konci těch čtyř týdnů přišel čas zkoušky. Nastoupili jsme do šatny, usadili se na lavice a čekali, až nás po jednom vyvolají, abychom v bazénu absolvovali test. Když zaznělo moje jméno, zvedl jsem se a vyšel k bazénu.

Prostor byl hlučný a slabě osvětlený, simuloval noční scénu. Simulátor vrtulníkových rotorů byl zapnutý a běžel a dole ve vodě sebou zmítal málem se topící sestřelený pilot.

Skočil jsem z plošiny, oči upřené na horizont, jak nás učili, a ucítil jsem, že jsem se ocitl v nádrži. Plaval jsem přímo k panikařící oběti a marně se snažil rozeznat, až se k ní přiblížím. V řevu strojů a bušení vln nebylo vůbec nic slyšet. Náhle mě sevřely dvě ohromné paže jako ocelová past na medvědy a už jsme se ve vodě zmítali oba dva. Cítil jsem jeho

paniku. Věděl jsem, že je to simulované a že je to ve skutečnosti zdatný instruktor, představující vyděšeného pilota, byl to ale dobrý herec a táhl mě dolů pod vodu.

Všude kolem nás byly padákové šňůry. Věděl jsem, že do těch zatracených provazů se nesmím nechat zaplést, bylo to ale velice obtížné. Na okamžik se mi před očima bleskl obraz táty, snažícího se uvolnit z té záplavy chaluh a v panice vyplivujícího náustek. Chtěl jsem říci: „Pro Krista pána, uklidni se – dostanu tě z toho!" Věděl jsem ale, že když někdo podlehne panice, nemá smysl k němu mluvit. Nakonec se mi podařilo vyprostit se z jeho sevření, nacpat ho do postroje a nechat ho vytáhnout do helikoptéry.

Jakmile ležel na podlaze, viděl jsem, že je těžce zraněný. Jeho zranění bylo samozřejmě jen simulované, ale speciální efekty byly velmi dobré – a jestli jsem chtěl zkoušku udělat, musel jsem mu poskytnout správnou první pomoc.

Zkouška byla obtížná. Naštěstí mé roky zkušeností z potápěčského člunu kapitána Billa dokonale vybrousily mé potápěčské a plavecké schopnosti, takže jsem prošel bez obtíží. Ale u některých jiných tomu tak nebylo. Většina kolegů, kteří u zkoušky propadli, pohořela na záchraně před utonutím. V té horečnaté atmosféře, temném, hlučném prostředí, kdy cítili, že je samotné ten šílenec stahuje do hlubin, ztratili hlavu, sami podlehli panice a uvolnili sevření. Několik našich obětí tak „utonulo".

Pátrací a záchranný kurz byl skvělou výcvikovou zkušeností. Jeho absolventi jsou elitou. Howard Wasdin, příslušník SEAL, který bojoval v Mogadišu v bitvě „Černý jestřáb sestřelen" a napsal knihu *SEAL Team Six*, zahájil výcvik jako plavec pátracího a záchranného týmu. Když jsem kurz dokončil, byl jsem hrdý a dodnes jsem hrdý na to, že jsem byl příslušníkem záchranářské komunity.

Stejně jsem se ale pořád hrozně chtěl dostat do výcviku SEAL.

Po pátracím a záchranářském kurzu přišel čas vybrat si školu „A", v níž získám základní výcvik v odbornosti, kterou si u námořnictva vyberu.

V námořnictvu je vaše specializace označována jako odbornost a tu získáte prostřednictvím školy „A". Pokud chcete být kuchařem, jdete do „A" školy pro stevardy. Když chcete sloužit u sonaru na ponorce, nastoupíte do „A" školy pro obsluhy sonaru.

Plavci pátracích a záchranných jednotek byli nasazováni v helikoptérách a jedinou odborností v letadle, která nezahrnovala otáčení klíčem, byl protiponorkový operátor, alespoň pokud mi bylo známo. Bylo to na počátku devadesátých let a my se dosud neodpoutali od způsobu myšlení z dob studené války a pořád se ještě do značné míry orientovali na velkou sovětskou ponorkovou hrozbu, která ale už neexistovala. Dnes je stejná odbornost označovaná jako operátor leteckých systémů. Ale bez ohledu na označení je to stále člověk, který obsluhuje sonar v zadní části vrtulníku – a to mi znělo zatraceně zajímavě. Na první místo preferovaných odborností jsem si tedy dal protiponorkového operátora.

Námořnictvo je obvykle vcelku spravedlivé v tom, že v případě nejlepších frekventantů škol a kurzů respektuje jejich přání při výběru odbornosti. A protože jsem patřil k nejlepším ve své třídě v letecké škole i v pátracím a záchranném kurzu, dostal jsem to, co jsem si přál, a brzy jsem mířil do Millingtonu v Tennessee na čtyřměsíční výcvik operátora protiponorkového sonaru.

V Millingtonu nás učili fascinující věci, včetně toho, jak číst sonarový záznam (není to totéž jako sonogram). Ze zádi vrtulníku jsme vyhodili sonarovou bóji a pak na obrazovce nebo, častěji, na vytištěné sestavě četli signály, které vydávala. Naučili jsme se v záznamu rozpoznávat harmonické frekvence a z nich vyčíst tempo otáčení listů a z toho vyvodit počet listů na dané vrtuli. Zní to jako vhoooš – vhoooš – *vhoooš* – to poslední je nejvyšší rotace, při níž dojde ke kavitaci (vznikne vzduchová kapsa, která se zhroutí dovnitř), a odpočítáním oněch vhoooš mezi kavitacemi může říci, že jde např. o čtyřlistou lodní vrtuli. Další indicie získané ze sonarových frekvencí nám řeknou, kolik válců daný stroj má. Bylo to ohromující – díky té tmavé obrazovce nebo sestavě jsme mohli říci: „Okej, máme tu jednoválcový stroj, čtyřlistou vrtuli – takže to je sovětská

ponorka typu 209." Vtloukli jsme si do paměti tuny dat a charakteristik ruských ponorek, takže jsme pak byli schopni okamžitě a bez rozmýšlení určit kteroukoli z nich.

Když se můj čas ve škole „A" přiblížil ke konci, opět jsem se dotazoval, jak to vypadá s mým rozkazem k nástupu do BUD/S. Ukázalo se, že se právě změnily předpisy. V minulosti bylo možno přejít do BUD/S přímo ze školy „A". Dokonce se to před pár měsíci jednomu chlapíkovi podařilo, ten byl ale poslední, který těmito dveřmi prošel, než se zabouchly. Od té doby už ze školy „A" do BUD/S nesměl nikdo přejít. Znovu mi řekli, že musím počkat a podat si žádost až po příchodu na místo definitivního určení. To bude tehdy, až budu nasazen u aktivní vrtulníkové perutě – což se nestane před koncem roku.

Přišel den našeho vyřazení a my všichni seděli natěsnaní v učebně a čekali na rozkazy. Říkalo se, že nás polovina půjde na západní pobřeží a polovina na východní. Ať už skončíme kdekoli, strávíme tam příští tři nebo čtyři roky života.

Věděli jsme, že využívají pořadí ve třídě k výběru našeho příštího definitivního zařazení, takže všichni kolegové s nevalnými výsledky čile handlovali – tisíc dolarů na ruku, sex se sestrou, *cokoli*, jen nebýt poslán na východ nebo na západ, podle osobní averze dotyčného. Byli tam chlapci ze Středozápadu, kteří byli zděšení z toho, že by se měli nakvartýrovat k těm kalifornským cvokům. V mém případě byl dalším cílem vrtulníkový výcvik a pak umístění k vrtulníkové peruti, což znamenalo buď San Diego, nebo Jacksonville ve Virginii. Ve Virginii jsem ale skončit nechtěl. BUD/S měl základnu v San Diegu a já věděl, že mám větší naději dostat se do výcviku SEAL, pokud už budu sloužit přímo v sousedství.

Nikdy jsem nebyl žádný skvělý student, ale když jsem opravdu musel, byl jsem vždycky schopný dosáhnout na jedničky a dvojky a nyní jsem kurz ukončil mezi nejlepšími ve třídě. Přesto jsem se nepřestával bát, že mě pošlou k peruti na východní pobřeží.

Ukázalo se ale, že jsem se obával zbytečně. Na západní pobřeží jsme byli odeslaní *všichni*.

Vracel jsem se domů.

Po téměř ročním pobytu na východě jsem se do Kalifornie vrátil v lednu 1994 s rozkazem hlásit se u HS-10, vrtulníkové výcvikové perutě v San Diegu, kde jsem měl projít posledním školením před konečným přidělením k operační peruti. Avšak před nástupem k HS-10 bylo třeba odklidit z cesty ještě několik překážek a nejobtížnější z nich byla hned ta následující. Než se můžete stát pilotem nebo plavcem u záchranářů či než se dostanete na kterýkoli jiný post, kde existuje značné riziko zajetí, musíte splnit dvě podmínky – potřebujete mít bezpečnostní prověrku a musíte nastoupit do kurzu přežití.

Termín „výcvikový tábor“* byl poprvé použit námořními pěšáky za II. světové války. „Boot“ byl slangový výraz pro nováčka. Ti z nás, kteří tehdy v lednu nastoupili do kurzu přežití, úniku, odporu a útěku** sice za sebou už měli řadu měsíců výcviku, ale přesto byli nepochybně ještě hodně nezkušení – a kurz přežití byl jako výcvikový tábor nadopovaný steroidy.

Na základě zkušeností amerických i spojeneckých vojáků byl tento program zaměřen na to, aby své frekventanty vybavil schopností a vůlí přežít s důstojností i ty nejvíce nepřátelské podmínky zajetí. Byl to bezkonkurenčně nejintenzivnější výcvik, jaký jsem do té doby zažil.

Nahlásili jsme se v budově kurzu SERE na námořní letecké základně North Island, nacházející se na severním konci poloostrova Coronado. Tam jsme měli absolvovat týdenní výcvik v učebně, následovaný týdnem práce v poli. Ten první týden jsme strávili výkladem historie, včetně poučení získaných v II. světové válce a ve Vietnamu. Dozvěděli jsme se, jak říci věznitelům tolik, abychom zůstali naživu – ale ne tolik, abychom

* V originále „boot camp“. Pozn. překl.

** V originále „Survival, Evasion, Resistance a Escape“ (SERE). Pozn. překl.

vyzradili nějaké utajované skutečnosti. Týden uběhl rychle, což nám vyhovovalo. Už jsme se těšili, až se dostaneme do terénu.

A ten den přišel hodně rychle. Nechali nás nastoupit do řady, a než jsme zamířili ven, prohlédli nás od hlavy k patě, jestli se nepokoušíme propašovat nějaké jídlo. Předem nás varovali, abychom se v oděvu nebo v botách nepokoušeli propašovat nic jedlého, ale během své služby u námořnictva jsem znovu a znovu zjišťoval, že v každé partě se najde někdo takový. A samozřejmě, několik kluků se nechalo chytit s rozličnými poživatinami, upevněnými porůznu na těle. Ale je nutno jim přiznat, že se o to aspoň pokusili.

Po této inspekci jsme jeli asi devadesát minut k severovýchodu. Mířili jsme do hor u Warner Springs v Kalifornii, kde nás rozdělili do skupin po šesti a ty pak dále na únikové dvojice. Já se dostal do party s jedním průzkumníkem od mariňáků. To jsou chlapi ze zvláštních operací, v mnoha ohledech obdobní jako SEAL, někteří z nich se specializují na průzkum pobřeží a další, zvaní černí operativci, se soustřeďují na úderné akce. Nevěděl jsem, jestli ten chlapík působil v černých operacích nebo ne, ale nezáleželo mi na tom, tak jako tak jsem pro nácvik přežití a úniku mohl dostat mnohem horšího partnera.

Pak nás vypustili do divočiny – jen s tím, co jsme měli na sobě. Simulovalo to situaci, v níž bychom se mohli ocitnout za nepřátelskými liniemi. Další tři dny jsme strávili nácvikem základních dovedností přežití a úniku, včetně kladení pastí, stopování a orientace v terénu. Jedli jsme všechno, co se nám dostalo pod ruku, což ale nebylo mnoho. Třídy kurzu přežití jezdily na toto místo už roky, takže prakticky veškeré jedlé rostliny a všechna zvířata už skončily v něčím žaludku. Brzy jsme už zhltli vše, co nebylo přibité, včetně brouků, nějakých uboze vyhlížejících rostlin a jednoho králíka, kterého nám šťastný osud přivedl do cesty. Druhého dne jsme už byli vyhladovělí.

Noci byly tvrdé. Prvního dne jsme si v přípravě na chladnou noc postavili přístřešek, ale přehnali jsme to. Protože jsme oba byli hetero, chtěli jsme pěkný prostorný přístřešek, v němž by každý z nás měl své

místečko a nemuseli jsme spát tak blízko sebe, abychom se museli navzájem dotýkat. Od té doby jsem takovou zimu zažil už mnohokrát, během výcviku ve Spojených státech i tisíce stop nad hladinou moře v divočině severního Afghánistánu, a tak mi dovolte, abych vám řekl tohle: Všechny ty chlapecké nesmysly rázem zmizí a vy jste více než šťastní, že se můžete přitulit jako k novomanželce ke komukoliv, kdo má puls a v žilách mu proudí teplá krev. Poté, co jsme se už počtvrté probudili, prokřehlí až na kost a s drkotajícími zuby, jsme můj parťák od mariňáků i já zabručeli pár mužných slov a pak se uhnízdili těsně vedle sebe. Scéna jako ze *Zkrocené hory*.

Po třech takových dnech jsme byli připraveni pokračovat s částí výcviku, zaměřenou na únik a zajetí, ta zahrnovala asi čtyřiadvacet hodin trvající únikové cvičení, na něž přímo navazoval simulovaný zajatecký tábor, tato etapa měla trvat tři dny. Během únikového cvičení, jež simulovalo podmínky sestřeleného pilota, se budeme venku v lesích pokoušet vyhnout zajetí nepřítelem, který nás bude aktivně pronásledovat. Podmínky tohoto cvičení byly opravdu jednoduché – nenechat se chytit. Kdo se nechal chytit, vyhrál cenu – čas navíc v zajateckém táboře.

Jakmile vyprší čas, měli spustit sirénu. Na to ti, kteří se do časového limitu dokázali vyhnout zajetí, měli vyjít na nejbližší silnici a „vydat se". Pojem „vydat se" mi zněl bláznivě, ale co, byla to jejich pravidla.

S mým parťákem od mariňáků jsme si v únikovém cvičení vedli velmi dobře – po pravdě tak dobře, že když příštího odpoledne zazněla siréna, byli jsme už daleko na jihu a mimo doslech. Nakonec nám došlo, že jsme se dostali daleko za hranici prostoru cvičení a že časový limit už také musel vypršet. Tak jsme našli nějakou silnici a vydali se po ní na sever směrem k hranici cvičného prostoru. Brzy nás vyzvedlo auto plné cize vyhlížejících mužů, kteří vypadali dosti nevrle. Přes hlavy nám natáhli pytle a chvíli nás fackovali. Zlaté časy. Později jsme se dozvěděli, že nás ti chlapi hledali skoro čtyři hodiny a neměli z toho vůbec radost.

Když jsme dorazili do tábora, kapuce z nás stáhli a odvedli nás do přejímacího prostoru, kde jsme každý dostali číslo válečného zlo-

čince. Své číslo si pamatuju dodnes – už jsem nebyl Brandon Webb, byl ze mne válečný zločinec číslo 53.

V táboře panovala dvě pravidla a my se je naučili hodně rychle. „Chytni se za hadry!" znělo první. Druhé bylo: „Dívej se k zemi, ty zasranej pse!" *Chytni se za hadry* nám mělo připomenout, že sevřít do hrsti kalhoty na bocích (kalhoty v té chvíli už skutečně připomínaly hadry), aby nám strážní celou dobu viděli na ruce. *Dívat se k zemi* mělo zajistit, že se žádný z nás, válečných zločinců, nebude rozhlížet kolem a nezíská tak větší přehled o okolí – přehled, který bychom mohli později využít.

To druhé pravidlo jsem se rozhodl zkusit otestovat. Tiše, opatrně, aniž bych pohnul hlavou nebo krkem, jsem jen o pár stupňů zvedl oči, abych se letmo rozhlédl kolem. *Prásk*! Hlava mi poskočila dozadu od prudké rány do tváře. Ucítil jsem, jak mi v čelisti prasklo. Učil jsem se rychle, přinejmenším jsem nepatřil k nejpomalejším, a tak jsem to zkusil ještě jednou a po dalším zničujícím políčku mi došlo, že si tu dodržování pravidel vynucují opravdu důkladně. Od té chvíle jsem se důsledně držel za kalhoty a oči měl skloněné k zemi. (Fajn, přiznám to, koukal jsem se kolem – ale byl jsem o hodně opatrnější a už se při tom nenechal nachytat.)

Jakmile jsme dostali nové hadry a číslo, velmi mile se nás zeptali, co bychom chtěli k večeři.

„Válečný zločinec číslo 53! Chceš kuře nebo rybu?"

Obojí mi znělo náramně dobře, měl jsem ale podezření, že jde o trik a že to, co opravdu chtějí, jsou naše podpisy. Svou volbu večeře jsme totiž museli podepsat v knize a instruovali nás, že máme použít skutečná jména. Už jsem toho slyšel dost, abych si uvědomil, že by to mohli využít proti nám v možné budoucí propagandistické kampani. Byl jsem sice vězněm v jejich táboře, ale tancovat tak, jak budou pískat, to jsem nemínil. Napsal jsem svou volbu do knihy (vybral jsem si rybu) a podepsal se bez užití vlastního jména – prostě jsem napsal: „S úctou – táhněte do hajzlu."

Po zapsání večeře nás soustředili v místnosti, kde jsme spolu směli mluvit. Někteří chlapi tam byli pořádně nervózní. Bude to sice znít divně,

ale já jsem se cítil docela uvolněně. Nejsem si jistý, zda to pramení z toho, že jsem byl od časného mládí odkázán sám na sebe nebo jestli je důvodem jen moje povaha, ale nikdy jsem nepatřil k těm, kteří ve vysoce vypjatých situacích ztrácejí nervy. Později, když jsem se konečně dostal do výcviku u SEAL, to pro mne mělo být výhodou.

Po několika minutách vešel strážný a vyzval nás, aby zvedl ruku každý, kdo je z amerických speciálních jednotek. Nemohl jsem tomu uvěřit. To si opravdu myslí, že jim na tohle skočíme?

„Pojďte a přiznejte se, američtí psi! Kdo jste od amerických speciálních jednotek a kdo jste piloti? Víme, že nad naším územím jsou americké špionážní letouny a na naší půdě jsou vojáci speciálních jednotek! Přihlaste se teď a ušetřete si bolest a utrpení. Dáme vám teplé jídlo!"

Hlas měl ruský přízvuk a zněl dosti autenticky, ale ta výzva byla směšná, a tak evidentně plná nesmyslů, že jsem měl co dělat, abych potlačil smích. Ale v příštím okamžiku se mé pobavení změnilo v šok a zděšení, když jsem uviděl, jak ruce několika mých kolegů vylétly vzhůru. Co si k čertu myslí? Tito nešťastníci byli vyzváni, aby podepsali přiznání a pak byli od nás ostatních okamžitě odděleni. Nevím, kam je odvedli ani co jejich zvláštní zacházení obnášelo, ale můžu vám zaručit dvě věci: za prvé bolelo, a za druhé neobnášelo teplé jídlo.

Poté jsem byl přidělen do malé betonové kobky, asi tři stopy vysoké, i když naštěstí o něco širší a hlubší (díky za malé milosti), do níž jsem měl vstoupit. No, na vybranou jsem příliš neměl. Vlezl jsem dovnitř a usilovně se snažil najít pohodlnou pozici. Když jsem se trochu nahrbil a usadil se se zkříženýma nohama, tak jsem se tam jen tak tak vešel. Nejsem vysoký a v té chvíli jsem za to byl vděčný.

V kobce jsem si všiml plechovky od kávy Folgers. O jejím účelu mi řekli: „To je pro tebe, abys do toho chcal a sral." Ach, jaký komfort. Byl tam kus plachtoviny, který se dal spustit dolů, takže až dojde na použití plechovky, budu mít aspoň trochu soukromí. Tato fráze nyní získávala doslovný význam.

Tak tohle bude můj domov na několik příštích dnů.

Uvažoval jsem, co se bude dít dál. Být nacpaný v té směšné díře nebylo až tak strašné, ale rád bych, aby mě odtud vytáhli a začali mě vyslýchat. *Ať už to mám za sebou, zatraceně*, pomyslel jsem si.

Nikdo nepřišel.

Hodiny se vlekly a začala se vytvářet jistá rutina.

Nahodile (alespoň tak mi to připadalo) nás vytahovali z kobek a odváděli pryč do noci. O chvíli později jsme slyšeli křik. Pak začala hrát hudba – mizerné písničky, ty nejhorší, znovu a znovu. Jindy to byla nahrávka hlasu malé holčičky, která prosí svého tatínka, aby přišel domů. Ať už do reproduktorů pouštěli cokoli, pokračovali v tom celé hodiny. Tahle rutina pokračovala i po rozednění. Křik, stížnosti, nářek, bití a špatná hudba.

Z doby v táboře si nejživěji pamatuju na to, jak jsem byl vměstnán do jiného nepatrného bunkru, tedy přesněji dřevěné bedny ne větší než tři stopy ve všech rozměrech. Toto úchvatné místečko se mělo stát mým příbytkem na několik následujících hodin, během nichž mě podrobovali výslechu. (Se svými přáními buďte opatrní.) Malé prostory mi nikdy nevadily, ale když jsem byl nacpaný do té bedny (ano, nacpaný), začaly mě do levé nohy chytat křeče. Byla to taková křeč, jaké se rychle zbavíte prostě tím, že nohu natáhnete. Ale v té zatracené bedně nebylo na natažení žádné místo. Ta křeč v noze – a ještě víc to, že jsem s ní nebyl schopen naprosto nic udělat – mě dohánělа málem k šílenství. Musel jsem vynaložit všechny síly, abych se v té bedně nesesypal.

Druhého dne nás všechny shromáždili a drželi k nám řeč.

„Nikomu na vás nezáleží, vy bezcenní sráči. Nikdo na vás venku nemyslí. Jste naši a ani pes po vás neštěkne. A tak jsme se rozhodli. Měli jsme vás tu držet tři dny a pak vás nechat jít, ale to byl původní plán. To bylo ještě předtím, než jsme zjistili, jak slabí a ubozí jste. A tak jsme se rozhodli, že si vás tu, vy sráči, necháme a budeme vás trestat mnohem déle. Možná pět dnů, možná deset. Zatím jsme se ještě nerozhodli."

No, to tedy znělo jako hodně přitažené za vlasy. Všichni jsme *věděli*, že zajatecká část výcviku má trvat jen tři dny. V té chvíli to ale bylo jaksi

podivně uvěřitelné. Když jste se slušně nenajedl už čtyři dny, moc jste toho nenaspal a prožil celých čtyřiadvacet hodin v prostředí zajateckého tábora, tak bez ohledu na to, kdo jste a jak odolný jste, vám to začne lézt na mozek.

Po tomto bizarním oznámení jsme se vrátili do svých betonových domovů. Krátce poté můj soused ve vedlejší díře, válečný zločinec 51, požádal, aby kvůli své nateklé noze mohl vidět velitele tábora. Ignorovali ho a brzy žádost opakoval, tentokrát hlasitěji – a znovu a pak znovu. Svou žádost dále opakoval, opět a opět a pokaždé ji ignorovali. Po více než tuctu opakování se jeho žádosti posunuly z proseb k naléhání a pak k hysterii. A stále pokračoval.

Nakonec začal ječet.

Už má dost téhle *blbosti* a všichni můžou *hned přestat* hrát ty své hry. „Podle rozkazu má tohle zítra skončit, člověče! Už tuhle zkurvenou hru dál nehraju! Pusťte mě odtud, kurva!" Zněl jako vojín Hudson, postava hraná Billem Paxtonem ve *Vetřelcích.* („Tak je to, člověče, hra *skončila*! Co teď budeme, kurva, dělat?... Všichni *zemřeme*, člověče!") Byl úplně mimo.

Když to trvalo už asi hodinu, musel jsem stáhnout ten malý plachtovinový závěs, aby dozorci neviděli, jak se chechtám. Vím, že to nezní hezky, ale nemohl jsem si pomoci. Byly jen dva způsoby, jak se na to dívat. Buď to bylo strašné, nebo hrozně legrační. Já si vybral to hrozně legrační.

Náhle jsem uslyšel zvuk běžících nohou. Odhrnul jsem plachtu a ještě jsem stačil zahlédnout, jak válečný zločinec číslo 51 utíká! Nemohl jsem uvěřit vlastním očím. Copak si opravdu myslel, že se může dostat ven? Kdo ví. Můj soused (nikdy jsem se nedozvěděl jeho jméno) zcvoknul.

Myslím, že se do té doby ještě nikdo nepokusil proběhnout přímo hlavní bránou, takže po pravdě řečeno strážné na chvíli zaskočil – ale opravdu jen na chvíli. Chytili ho hodně rychle. Už jsem ho znovu neviděl.

Ne že by byl jediný, kdo pomýšlel na útěk. Ale v americké branné moci je zavedeným pravidlem, že i v podmínkách zajetí stále platí velitelská hierarchie. Takže když se například chcete pokusit o útěk ze zajatec-

kého tábora, musíte hodnostně vyšší nebo služebně starší osobě předložit písemnou žádost a získat její souhlas. Kvůli tomu, že jsem byl zavřený v betonovém bunkru a poblíž nebyl žádný nadřízený, bylo pro mne splnění této podmínky dosti obtížné. Dvakrát jsem se pokusil poslat dál písemnou žádost, ale žádnému z lidí, kterým jsem je předal, se nepodařilo protlačit je celou cestu velitelskou hierarchií.

Uprostřed druhé noci nám nařídili, abychom se svlékli do naha. Nějakou dobu jsme tak zůstali a přitom na nás hadicí stříkali ledovou vodu. Vaše koupel, sire. Co víc si člověk může přát?

Během těch pár dnů jsem získal lekci, kterou se v minulosti tvrdě naučili skuteční váleční zajatci, většinou lidé uvěznění v Severním Vietnamu v hanojském Hiltonu*: *Když se stanete válečnými zajatci, je vaším cílem přežít se ctí*. Pokud si počínáte jako osel, pokud jste arogantní a odmítáte spolupracovat (nebo se zdá, že to odmítáte), pak vás rychle odpraví. Nesnažte se být ironický. Tudy cesta nevede. Pokud je to v lidských silách, tak sdělte pouze své jméno, hodnost a služební číslo.

Několik chlapců zkusilo opačný přístup. Počínali si tak urážlivě a vzpurně, jak jen to šlo. Za odměnu se jim dostalo waterboardingu. Jakmile kurz skončil, začali se chvástat, že byli za své počínání potrestáni waterboardingem – jako by to bylo nějaké znamení cti. Byli rychle vyvedeni z omylu. Během rozboru po skončení kurzu nám bylo naprosto jasně dáno najevo, že pokud jsme dostali waterboarding, pak to ukazuje, že jsme v praxi nevyužili to, co nás o přežití v zajetí učili. Prostě hloupá chyba.

Několik chlapců zašlo ještě dál a jejich trest byl daleko těžší než waterboarding. Byli popraveni. (Poprava byla simulovaná, samozřejmě, stejně to ale nebyla žádná legrace.) Nemálo lidí kurz nedokončilo, protože byli „popraveni" nebo naprosto ztratili nervy. Tři dny se nezdají být příliš dlouhá doba a za normálních okolností to v běžném životě tak

* Věznice Hỏa Lò v Hanoji. Původně francouzská věznice pro politické vězně. Za vietnamské války v ní Vietnamci drželi americké válečné zajatce. Pozn. překl.

opravdu je – ale v podmínkách zajateckého tábora netrvá dlouho, než člověk začne přicházet o rozum.

Po třech dnech jsme byli z tábora propuštěni a brzy se ocitli zpátky na North Islandu, kde s námi byl proveden rozbor našich zajateckých zkušeností. Strážní v táboře se zdáli být necitelní a brutální, jako by vůbec nevnímali naši existenci – tedy pokud nás právě netrestali. Ale to bylo pouze zdání. Ve skutečnosti nás všichni bedlivě sledovali a celou dobu si o každém zajatci dělali důkladné poznámky. S uspokojením jsem zjistil, že jsem si počínal vcelku dobře.

Zeptal jsem se na válečného zločince číslo 51, chlapíka ze sousední díry, který se dal na útěk.

„Projel to, úplně a totálně," dozvěděl jsem se.

Bude moci pokračovat ve výcviku, zeptal jsem se, nebo bude muset z námořnictva odejít?

„Nevím," odpověděl. „Ještě stále ho hodnotíme. Každopádně ale nebude pokračovat ve svém současném vysoce rizikovém zařazení."

Poradili nám, jak nejlépe přejít z vyčerpávajícího výcviku zpět do normálního, reálného světa živých. „Pamatujte," řekli nám, „že jste nejedli téměř týden. Nepřežeňte to a rozhodně nějakou dobu nepijte alkohol, protože by mohl vyvolat halucinace."

Myslím, že tu poslední radu nám zopakovali alespoň třikrát, mohli ji ale říct třeba třicetkrát a pravděpodobně by to stejně bylo zbytečné. Zkuste říci devatenáctiletému klukovi, který byl právě propuštěn ze simulovaného zajateckého tábora, že to „nemá přehánět" a má se „zdržet alkoholu", a uvidíte, co se stane. Toho večera jsem se všemi svými přáteli a spolužáky vyrazil do surfařského klubu na základně a totálně jsme se zlinkovali. Z té noci si toho moc nepamatuju, ale živě si vzpomínám, jak jsem se v neděli probudil a hlava mi mohla puknout. Moč jsem měl v důsledku dehydratace jasně žlutou. Ale to mi bylo fuk. Výcvikový tábor byl za mnou, kompletně.

Teď jsem jenom musel přijít na to, jak se dostat do BUD/S.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.